

ISSN 1581-9027

zelena dežela

Glasiló Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije

številka 117 / 2013

**KMETIJSTVO
JE ZAKON!
AGRICULTURE
IS FAB-CULTURE!**

Slovenska Republika
Slovenian Republic
Slovenska gozdarska in kmetijska zbornica
Slovenian Agricultural and Forestry Chamber
Direktorat General za Kmetijstvo
and Rural Development

» CVETKO
ZUPANČIČ
predsednik
KGZS

Prvi poskus vlade oziroma politike, da iz že tako obubožanega kmetijstva iztisne dodatne evre, je bil vsaj delno uspešno odbit. To seveda ne pomeni, da bo sedaj vse tako, kot je bilo in bi moralo biti, in da bo kmetom lažje kot prej. Dejstvo je, da so razmere v Sloveniji in v večini Evrope takšne, da bo svoj davek žal plačalo tudi kmetijstvo. Si pa želimo, da bi vlada svoje predloge bolj premislila in domislila, preden sprejme zakone, ki lahko usodno vplivajo na kmetijstvo.

V tej številki Zelene dežele pišemo o tem, s kakšnimi novimi davki želi država obremeniti kmetijstvo. A če ne bi zbornica pravočasno opozorila na napačne izračune in v predlogih zakonov ne bi našli kar nekaj strokovnih napak, bi sedaj imeli takšno zakonodajo, ki bi pomenila začetek konca slovenskega kmetijstva. Preprosto smo opravili svoje poslanstvo: zastopanje interesov kmetov. In to bomo počeli še naprej. Sicer pa na srečo nikoli ne bomo izvedeli, kako bi bilo, če ne bi bilo zbornice.

In ne pozabite: obiščite nas na sejmu Agra v Gornji Radgoni v hali B. Oglejte si naš program, obiščite naša predavanja ali pa se za trenutek oddahnite na našem razstavnem prostoru. Vedno ste dobrodošli.

IZ VSEBINE**POGOVOR****NEKATERE BOJAZNI SO PRETIRANE**

Dr. Emil Erjavec: »Hrvaška nima celovite politike za območja z omejenimi možnostmi za kmetovanje niti ne kmetijsko-okoljskih programov, kar je Slovenija imela že pred pristopom in tudi po zaslugi dobre organiziranosti Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije in njene svetovalne službe pripeljala do vsakega kmeta.«

... več na strani 4.

TEMA MESECA**PRIHODNJA SKUPNA KMETIJSKA POLITIKA 2014 – 2020**

Programsko obdobje 2007–2013 se zaključuje in zaradi številnih sprememb, ki vplivajo na pridelavo hrane v Evropi, se je 2013 v vodenem procesu, ki je trajal več let, končno le oblikovala spremenjena kmetijska politika, ki bo nasledovala različne cilje.

... več na strani 6.

TEMA MESECA**NOVE OBDAVČITVE OGROŽAJO SLOVENSKO KMETIJSTVO**

Na KGZS smo pripravili pregled sprememb v davčni zakonodaji, od davka na nepremičnine do katastrskega dohodka, in za

primerjavo pogledali čez severno mejo, kako imajo to urejeno v Avstriji.

... več na strani 11.

AKTUALNO**VEČ PRILOŽNOSTI KOT POMISLEKOV**

Hrvaška je 1. julija postala 28. članica Evropske unije (EU), ki je s tem bogatejša za hrvaške naravne, kulturne, tradicijske in številne druge vrednote. Pomembno vlogo je odigrala hrvaška kmetijska svetovalna služba. Kaj pa vstop Hrvaške pomeni za naše obmejne kmete?

... več na strani 16.

EKOLOŠKO KMETOVANJE**EKOLOŠKA REJA PRAŠIČEV**

Ekološka prašičereja ima možnosti razvoja, saj je meso prašičev tradicionalno povezano s prehrano. Kako se lotiti reje?

... več na strani 22.

PRAVNI NASVETI**OBČINSKE CESTE NA ZASEBNIH ZEMLJIŠČIH**

Ob predlogu Zakona o davku na nepremičnine so spet aktualne neodmerjene kategorizirane občinske ceste. Kakšne možnosti ima lastnik zemljišča?

... več na strani 28.

Zelena dežela št. 117, avgust 2013 • Zelena dežela je glasilo Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, ki izhaja šestkrat letno in je za člane KGZS brezplačno. • Uredništvo: KGZS – Zelena dežela, Celovška 135, 1000 Ljubljana, tel.: 01/5136640, e-pošta: zelena.dezela@kgzs.si, splet: www.kgzs.si • Uredniški odbor: Danilo Markočič, Anita Jakuš, Anemarija Gerold, Vincenc Otoničar, Janko Rihtarič, Rok Sedminek • Odgovorni urednik: Robert Peklaj • Novinar: Marjan Papež • Fotografija na naslovnici: Tomo Jeseničnik • Pomoč pri uredništvu: ZTKS • Tehnično urejanje: Andrej Lombar • Jezikovni pregled: Marjana Cvirn • Fotografije: arhiv KGZS (če ni drugače navedeno) • Tisk: DELO, d.d. • Naklada: 92.000 izvodov • Projekt Kmetijstvo je zakon! AGRI 2013-0092.

Sofinancira Evropska unija, Generalni direktorat za kmetijstvo in razvoj podeželja. Za vsebino tekstov v reviji odgovarja KGZS. Vsebina ne odraža nujno stališča ali mnenja Evropske komisije.

NOVICE

Uveljavljanje višje sile zaradi letošnje suše

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije opozarja, da naj upravičenci, ki so letos oddali zbirno vlogo z zahtevki za ukrepe 1. in 2. osi iz Programa razvoja podeželja 2007-2013 (PRP 2007-2013) in zaradi suše ne bodo mogli izpolniti pogojev upravičenosti do plačil za prevzete obveznosti, v roku desetih delovnih dni od dneva, ko to lahko storijo, Agenciji za kmetijske trge in razvoj podeželja pisno sporočijo, da uveljavljajo primer višje sile. Za dan »ko to lahko storijo« šteje tudi dan, ko upravičenci zaradi primera suše ne morejo več v celoti izpolnjevati prevzete obveznosti.

Sejmo medovito ajdo

Čebelarstva zveza Slovenije (ČZS), Javna svetovalna služba v čebelarstvu je v preteklem letu predlagala projekt »Promocija sejanja medovite ajde in uživanje izdelkov iz ajde«, s katerim je s promocijskimi zgibankami javnost poskusila spodbuditi k uživanju izdelkov iz ajde, pridelovalce pa k sajenju te rastline. Ob setvi površin ajde imeli korist tako čebelarji kot kmetje in mlinarji oziroma peki, ki trenutno večino ajde uvažajo.

ČZS je na Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije (KGZS) podala pobudo, da se vzpostavi veriga, ki jo sestavljajo: KGZS, ČZS, Ministrstvo za kmetijstvo in okolje (MKO), Kmetijski inštitut Slovenije (KIS) in Gospodarska zbornica Slovenije – Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij (GZS-ZKŽP). Lani so bili izdani plakati in zgibanke o ajdi, dan apiterapije je bil posvečen ajdi, promocija ajdovih jedi se je izvajala tudi ob poskušnji ajdovega kruha v Mercatorju; MKO je na Agri organiziralo okroglo mizo na temo ajde, na kateri so sodelovali tudi predstavniki MKO, KGZS in ČZS. Za pridelovalce je KGZS pripravila in izdala tehnološka navodila za gojenje ajde.

Letos smo se sodelujoči pri tem projektu ponovno zbrali in Ministrstvu za kmetijstvo in okolje predlagamo, da v promocijske programe vključi tudi izdelke iz ajde ter skrb za ustrezno strokovno podporo pri gojenju ajde: ciljni raziskovalni projekti na temo medovitosti ajde, trajne strokovne naloge (katera ajda je primerna za čebele, opis posameznih sort ajde glede na namen uporabe).

»MAG. ANDREJA KANDOLF

Zaščita pred voluharjem v sadovnjakih

KGZS je uspela pridobiti dovoljenje za nujne primere v zvezi z varstvom rastlin za pripravek Wülfel vaba za voluharja, ki ga bo za profesionalne sadjarje tržilo podjetje Metrob, d.o.o.. Pripravek bo na voljo med 1. septembrom in 29. decembrom 2013, kasneje pa računamo, da bo pripravek pri nas že registriran. O podrobnostih bomo sadjarje obveščali prek medijev in javne službe kmetijskega svetovanja pri KGZS in na naši spletni strani.

Prijave za certifikat NPK do 23. septembra

V jesenskem roku se kandidati, ki želijo pridobiti certifikat nacionalne poklicne kvalifikacije (NPK), lahko prijavijo do vključno ponedeljka 23. septembra 2013. Prijave oz. vloge pošljejo na Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije, Celovška 135, 1000 Ljubljana.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije je registrirana za izvajanje postopkov preverjanja in potrjevanja nacionalnih poklicnih kvalifikacij (NPK):

- predelovalec/ka mleka na tradicionalen način,
- predelovalec/ka mesa na tradicionalen način,
- predelovalec/ka sadja na tradicionalen način,
- izdelovalec/ka kruha potic peciva in testenin na tradicionalen način,
- vinogradnik/ca,
- poljedelec/ka,
- sadjar/ka,
- zelenjadar/ica in
- živinorejec/ka.

Informacije in svetovanje v zvezi z izvajanjem postopkov preverjanja in potrjevanja NPK dobite na Kmetijsko gozdarskih zavodih, kjer so usposobljeni svetovalci, ki vam bodo svetovali pri pripravi vloge oziroma zbirne mape.

»J. V. R.

Praznik, ki združuje

V Bilčovsu na avstrijskem Koroškem je 28. julija v organizaciji Skupnosti južnokoroških kmetov potekal kmečki praznik, na katerem se vsako leto zberejo številni kmetje s Koroške, Slovenije, Italije, Madžarske in Hrvaške. Prireditve se je udeležil tudi predsednik Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije Cvetko Zupančič.

»T. V.

Nekatere bojazni so pretirane

Pogovor z dr. Emilom Erjavcem o vplivu vstopa Hrvaške v EU na slovensko kmetijstvo.

S 1. julijem je postala Hrvaška članica Evropske unije (EU). Če primerjamo iztržek pogajanj Slovenije in Hrvaške, kje smo bili uspešnejši mi in kje sosedje? Imamo občutek, da je hrvaško kmetijstvo vstopilo bolj pripravljeno, npr. z večjimi kvotami, površinami?

Državi sta se pogajali v različnih razmerah. Največja težava za Slovenijo je bila, da ni smela pridobiti bistveno boljših pogojev kot druge tedanje kandidatke. S precejšnjimi napori smo uveljavili možnost, da smo s svojim denarjem doplačevali neposredna plačila do 100 %. S precej strokovnosti in tudi s precej napori smo uveljavljali višje referenčne količine, npr. za krave dojilje, prav tako podvojili sredstva za razvoj podeželja.

Hrvaška se je pogajala sama in težav, da bi jo primerjali z drugimi, ni imela. Uspelo ji je njihova dosedanja plačila »prodati« kot evropska zgodovinska plačila, za kar nisem verjel, da je sploh mogoče. Brez resnih pogajanj so dobili obsežen paket sredstev za neposredna plačila in razvoj podeželja, ki je primerljiv z našim ali celo boljši od našega. Pa je naš iztržek v takratnem krogu širitve veljal za uspeh.

So pa precej zanemarili predpristopne priprave. Z izjemno nizkim izkoriščanjem predpristopnih skladov izkazujejo, da velikega obsega sredstev (skoraj 400 milijonov evrov) ne bodo tako zlahka absorbirali. Nimajo celovite politike za območja z omejenimi možnostmi za kmetovanje niti ne kmetijsko-okoljskih programov. Vse to je Slovenija imela

Prof. dr. Emil Erjavec, agrarni ekonomist in profesor na Biotehniški fakulteti v Ljubljani.

že pred pristopom in potem tudi po zaslugi dobre organiziranosti Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije in njene svetovalne službe pripeljala do vsakega kmeta. Vsega tega Hrvaška nima in to je njena resna težava. Njihovo ministrstvo je bilo večkrat opozorjeno, tudi z moje strani, vendar se v primeru prenosa informacij do kmetov obnašajo precej arogantno.

S podporami obnovi nasadov so storili pomembno zgodbo in treba jim je čestitati, da so obnovili precej oljčnih nasadov in vinogradov. Tega pa niso naredili v tolikšni meri pri manjših in srednjih kmetih na področju živinoreje in poljedelstva, medtem ko so se precej okrepila večja kmetijska

podjetja. Zgodba torej ni črno-bela. Dejstvo je, da Hrvaško pravo soočenje z EU šele čaka.

Za katere kmetijske panoge v Sloveniji pomeni vstop poslabšanje pogojev, večjo konkurenco, grožnjo, za katere priložnost?

Morda bo izzvenelo presenetljivo, vendar je slovensko kmetijstvo pri velikem številu kmetijskih pridelkov cenovno konkurenčnejše kot hrvaško. Hrvaška

je v glavnem neto uvoznik hrane, tam, kjer so izvozniki (sladkor, žita in podobno), pa nas po vstopu ne ogrožajo, saj ti trgovinski tokovi že delujejo.

Edina resna nevarnost je prevzem naše največje trgovske verige. To lahko izrine naše izdelke s trgovskih polic in s tem tudi dodatno zaostri razmere v slovenskem v kmetijstvu. Govorimo o prireji mesa in deloma mleka. Lahko se nam zgodi, da bomo

Hrvaška nima celovite politike za območja z omejenimi možnostmi za kmetovanje niti ne kmetijsko-okoljskih programov, kar je Slovenija imela že pred pristopom in tudi po zaslugi dobre organiziranosti Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije in njene svetovalne službe pripeljala do vsakega kmeta.

POGOVOR

mi povečali prodajo v Italijo in Avstrijo, Hrvaška pa k nam. V bistvu se tudi pri tem črnem scenariju bolj bojim za našo živilsko industrijo kot za kmete.

Plačali bomo davek naše neorganiziranosti in to, da sta oba pola od socializma naprej iskala svoje prednosti, tudi na račun drugega, in ne gradila skupne verige. To je precej žalostna zgodba, ki škodi obema državam, ni pa toliko povezana s hrvaškim pristopnim procesom.

Do neke mere je pristop Hrvaške predvsem priložnost. Upam, da bodo naša živilska industrija, predvsem mesna, pa tudi vinarji in mlekarji okrepili položaj na Hrvaškem, pa tudi na drugih trgih na Balkanu, saj se bo položaj hrvaške industrije tam poslabšal. Je pa dejstvo, da je Hrvaška še v večji ekonomski krizi kot mi, da trgovina slabo plačuje in da kupna moč pada. Vsekakor bo, upajmo, nekaj tudi pozitivnih premikov. Bilo bi jih več, če bi bilo slovensko agroživilstvo organizirano enotno in bi nastopalo skupaj.

Sprostitev meje je verjetno večja priložnost kot nevarnost za obmejne kmetije, zlasti npr. Posavje, Brkini? Kaj pomeni to za najem hrvaške delovne sile ob delovnih konicah?

Obmejnim območjem bo šlo bolje, saj jim bo padel še zadnji ostanek zavese, zgrajene pred dvema desetletjema, in bodo lahko spet izkoriščali svoja nekdanja zaledja. Pod pogojem, da bodo uspeli priti zraven, se dobro organizirali. Marsikdo bo, to bi morali tudi spodbujati. Zagreb, Varaždin, Karlovec in Reka so velika mestna središča, ki nimajo tako močnih kmetijskih zaledij.

Glede delovne sile pa mislim, da so Hrvati že predragi. Tudi pri njih ni nobeden več pripravljen

delati cel dan za nekaj evrov. Tu ni več velikih razlik v primerjavi z nami.

Katere živilske branže bodo na boljšem, katere na slabšem? Ali je na obzoru še kak večji prevzem podjetij slovenske živilsko-predelovalne industrije (ŽPI) s strani hrvaških vlagateljev?

Kot sem omenil, je precej odvisno od prevzema največjega trgovca. Hrvaška ŽPI, vsaj tista povezana, se krepi, razvija in naša

Morda bo izzvenelo presenetljivo, vendar je slovensko kmetijstvo pri velikem številu kmetijskih pridelkov cenovno konkurenčnejše kot hrvaško.

nima več take prednosti, kot jo je imela, če jo sploh še ima. Hrvaška ŽPI se tudi krepi na drugih balkanskih trgih, kjer nam je, razen redkih izjem, že davno pojenjala sapa. Gradijo nekatere regionalno močne igralce.

Je pa hrvaška ŽPI delovala v precej zaščitenem okolju v primerjavi s slovensko. Precej njihovih podjetij je v še večjih težavah, kot so naša. Tako ne vidim preveč nevarnosti, saj nimajo toliko svoje pridelave in precej kupujejo poceni surovine. Generalno ne pričakujem veliko težav in novih prevzemov, razen teh dveh velikih (Mercator in Ljubljanske mlekarne), ki sta v teku. Mogoče bomo pa celo izkoristili priložnost in tu mislim predvsem na mesno-predelovalno industrijo in vinarje.

Trg je bil že sedaj zelo odprt in dramatičnih sprememb ni pričakovati, čeprav ne smemo zanemariti, da se ob integracijah sprostijo tudi popolnoma novi tokovi, kot je bila po našem vstopu prodaja slovenskega mleka v Italijo, mesa v Avstrijo. Bojim se, da je tu večja ne-

varnost, in da bodo bolj organizirane države še bolj vlagale in prodirale proti jugovzhodu, mi pa bomo pri tem ponovno postranska škoda.

Kje bodo boljše možnosti sodelovanja pri prenosu znanja na kmetije?

Glede na nerazvitost njihove svetovalne službe, deloma tudi kmetijske stroke, bi lahko izvajali skupne projekte, predvsem v okviru evropskih programov. Nekaj podobnega se je dogajalo na obmejnih območjih z Italijo. Tukaj bo zaradi manjših jezikovnih razlik to še lažje. Naše svetovalce, zbornico in svetovalna podjetja kaže spodbuditi in podpreti. Priložnosti so pri pripravi poslovnih načrtov, navzkrižne skladnosti, okoljskih programov, pa tudi tehnologij. Vprašanje je, koliko bo hrvaška stran za to odprta. Na obmejnih območjih bi to lahko delovalo. Bojim pa se, da bomo spet čakali, da nas kdo pride kaj vprašat, in ne obratno, da bi sami ponujali in delali programe. Priložnost za zbornico?

Kakšni so možni sinergijski učinki med državama pri črpanju sredstev iz evropskih virov?

Ti učinki nedvomno obstajajo. Gre za obmejne programe, pa tudi za vsebine njihovega programa razvoja podeželja. Težava je, da so na Hrvaškem precej neorganizirani in nimamo pravega sodelovanja se mi zdijo županijske oblasti, ki imajo svoje ukrepe in podporno infrastrukturo, imam pa občutek, da so bili doslej precej izolirani od evropske zgodbe.

Kaj more in kaj mora postoriti država, da bodo potencialni negativni učinki na slovensko kmetijstvo čim manjši?

Se strinjam, da jih je treba minimizirati, in da lahko s promo-

cijo domače proizvodnje, večjo sledljivostjo in nadzorom poskušamo na slovensko hrano navesti domačega potrošnika, ki ga žal izgubljam. Pri tem smo precej nespretni in neuki, dosedanje početje so bolj politične akcije kot dejanski ukrepi. Največja težava je, da naše kmetijstvo in živilska industrija nista organsko zraščena, ampak sta to dva sistema s figo v žepu, ki se združita šele na obisku pri ministru.

Sicer pa mislim, da bi morali predvsem podpreti naše akcije na Hrvaškem, tako podjetij kot tudi svetovalnih ustanov. Bojim se, da naša država tega ne razume, v tej krizi pa tudi ne zmore. A prav to bi bilo potrebno.

Ali smo sedaj s Hrvaško pri pogajanjih z EU primerljivi zavezniki, kot smo z Avstrijo? Se bodo stališča bolj dopolnjevala ali bolj razhajala?

Dobro vprašanje. Morali bi biti naravni zavezniki. Precej skupnega imamo, zelo dobro bi lahko sodelovali, tudi razumemo drug drugega bolje kot drugi. Obstaja bojazen, da vsega tega ne bomo izkoristili. Mi jih bomo še naprej gledali zviška, oni se bodo mimo nas obračali na severne sode in kaj hitro se lahko zgodi, da bomo prej nasprotniki kot dobri partnerji.

Bojim se, da ne bomo zmožni preseči nekaterih obojestranskih ozkosti in težav, predvsem zadnjega obdobja. Težava je tudi na naši strani. Oni bodo in že poskušajo biti glavni igralec v regiji, kar znajo bolje delati kot mi. Žal pričakujem več trenj kot partnerstva, vsaj na državni ravni. Mislim pa, da bo dobro delovalo na obmejni ravni in posameznih projektih.

»MARJAN PAPEŽ

Več o vstopu Hrvaške v EU na straneh 16 in 17.

Prihodnja skupna kmetijska politika 2014–2020

Evropsko kmetijstvo prideluje hrano za več kot 500 milijonov prebivalcev Evropske unije. Neodvisno od bodoče rasti prebivalstva, sprememb v prehranskih navadah, odgovornega odnosa do okolja in reje živali, zahtev potrošnikov in civilne družbe, sprememb v mednarodni trgovini ali vplivu podnebnih sprememb moramo kmetje to zagotavljati tudi v prihodnje.

Za področje kmetijstva v Evropi od leta 1962 naprej vodimo skupno kmetijsko politiko, ki se oblikuje na ravni vseh držav članic. Kmetijstvo skrbi za prehransko varnost in ima glavno vlogo pri izkoriščanju naravnih virov ter vpliva na gospodarski razvoj podeželja, saj zaseda 77 % skupnega ozemlja, zaposluje 12 milijonov kmetov ter skupaj z živilsko industrijo predstavlja 6% BDP Evropske unije. Hkrati je od njega odvisno 15 milijonov podjetij ter 46 milijonov zaposlenih Evropejcev. Ukrepi se sprejemajo na ravni EU, nianse le-teh pa oblikujejo države članice, saj ima vsaka drugače razvito podeželje in kmetijstvo v njem. Skupni cilji, načela in pravila zagotavljajo enake pogoje tako velikim kot malim ne glede, s čim se v kmetijstvu ukvarjajo. Skupna kmetijska politika skrbi za učinkovito rabo proračunskih sredstev. Vsakega evropskega državljanca stane približno 30 centov na dan, skupaj pa je leta 2011 predstavljala 43 % letnega proračuna EU ali 58 milijard evrov. Proračunski del kmetijstva se stalno zmanjšuje, čeprav se je zaradi širitev EU po letu 1992 število kmetov podvojilo. Pomembno je razumeti, da kmetijstvo ni visoko pridobitna dejavnost. Uspešnost naložb kmetov v hleve, stroje in opremo ter porabljeni čas so

odvisni od številnih gospodarskih in vremenskih dejavnikov ter trženja. Naložbe nikoli niso popolnoma varne, finančni rezultat se pokaže mesece in celo leta pozneje. Zato s podporo kmetom spodbujamo pridelavo hrane in hkrati plačujemo za opravljene družbene storitve, ki nimajo tržne vrednosti: varstvo okolja, dobro počutje živali, varnost in kakovost hrane itd. Standardi pridelave hrane v EU so v primerjavi z ostalim svetom zelo visoki in zato je pridelava hrane v Evropi dražja. Prebivalci Evrope smo dobro založeni s hrano po zmernih cenah, kar prinaša socialni mir in napredek družbe. Povprečno gospodinjstvo v EU nameni za hrano 15 % svojih izdatkov, kar je polovico manj kot leta 1960. Na ravni EU se ureja tudi druga področja, povezana s kmetijstvom: okolje, podnebne spremembe, upravljanje voda, biotska raznovrstnost, zdravje in dobro počutje živali, varnost hrane in krme, zdravje rastlin, javno zdravje in varstvo potrošnikov.

KAJ JE BISTVO NOVE SKP
Programsko obdobje 2007–2013 se zaključuje in zaradi številnih sprememb, ki vplivajo na pridelavo hrane v Evropi, se je 2013 v vodenem procesu, ki je trajal več let, končno le oblikovala spremenjena kmetijska po-

litika, ki bo zasledovala sledeče cilje:

a) Zagotavljanje vitalne proizvodnje hrane: skrb za dohodek kmetij in njegovo stanovitnost, izboljšanje konkurenčnosti kmetijskega sektorja in povečanje pomena prehranske verige, ohranjanje kmetovanje na območjih z naravnimi omejitvami.

Ohranjal se bo potencial za proizvodnjo hrane, zato bo kmetovanje temeljilo na trajnostni osnovi, evropskim državljanom je potrebno zagotavljati dolgoročno varnost preskrbe s hrano. Prebivalstvo na zemlji bo do 2050 naraščalo tako, da bo potrebovalo do 70 % več hrane, zato je za ustrezno delovanje tehnologij, ki bodo v prihodnosti na voljo, potrebno skrbeti za ohranitev vseh naravnih virov.

b) Trajnostno upravljanje naravnih virov in blažitev vpliva podnebnih sprememb: zagotavljanje preskrbe z javnimi dobrinami, spodbujanje zelene rasti z inovacijami, prilagoditev in blaženje vpliva podnebnih sprememb.

Podpiralo se bo kmetovanje, ki zagotavlja kakovost in raznolikost hrane, pridelane trajnostno in v skladu z zahtevami EU glede okolja, vode, zdravja in dobrega počutja živali, zdravja rastlin in javnega zdravja. Upravljanje naravnih virov

s kmetovanjem je pomemben način za ohranitev podeželske krajine, ob tem se bo skrbelo za biotsko raznovrstnost ter prispevalo k blaženju podnebnih sprememb. Nove raziskave bodo bolj praktično usmerjene, inovacije bolj okoljsko naravnane.

c) Uravnovežen razvoj: skrb za podeželje in zaposlovanje na podeželju, spodbujanje razvoja raznovrstnih možnosti na podeželju – diverzifikacija, ohranjanje raznolikosti podeželja.

Podeželje s prepletom gospodarskih, socialnih, družbenih in kmetijskih dejavnikov lahko ustvarja nova medsebojno podprta delovna mesta, kar vsem prinaša številne gospodarske, družbene, okoljske in teritorialne koristi.

Komisija, Svet in Evropski parlament so konec junija 2013 dosegli politični sporazum o reformi skupne kmetijske politike, ki ohranja dosedanje stebre kmetijske politike (neposredna plačila, razvoj podeželja, urejanje trgov) in bo zapisan v štisprememb.

INFORMACIJE O SKP

Spletne strani KGZS:
www.kgzs.si
www.zarazvojpodezelja.si

Spletne strani MKO:
www.mko.gov.si

SKP bo posvečala še več pozornosti osveščanju otrok in mladine o pomenu kmetijstva.

rih osnovnih uredbah o skupni kmetijski politiki Evropskega parlamenta in Sveta, ki urejajo — i) neposredna plačila, ii) enotno skupno ureditev trga, iii) razvoj podeželja in iv) horizontalno ureditev za financiranje, upravljanje in nadziranje skupne kmetijske politike.

V dolgotrajnih pogajanjih so komisija EU, države članice in Evropski parlament razrešili težka in pomembna vprašanja financiranja, s katerimi se bodo do leta 2019 pomembno zmanjšale razlike med državami članicami, tako da se bodo države z nižjimi plačili približale povprečju na račun tistih, ki so do sedaj prejemale več.

NOVOSTI V CELOTI IN SAMO ZA SLOVENIJO

1. Neposredna plačila

Uvaja se nov sistem neposrednih plačil, ki bodo razdeljena

na osnovno plačilo, zeleno plačilo, plačilo mladim kmetom, plačilo za majhne kmetije, proizvodno vezano plačilo, plačilo na območjih z naravnimi omejitvami, prerazporeditveno plačilo ter nacionalno rezervo.

Za pravičnejšo porazdelitev podpore bo sistem neposrednih plačil SKP oblikovan tako, da dodelitev sredstev ne bo upoštevala zgodovinskih plačil in dodatkov iz referenčnih obdobj, tudi osnovno plačilo glede na njive in travinje bo na isti višini, na novo se bodo opredelili sektorji in vrste proizvodnje, ki bodo proizvodno vezane; vse to bo prineslo spremembo v višinah plačil kmetom glede na sedanji sistem. Pogajalcem je v zadnjem delu pogajanj uspelo določiti tudi pravila, ki bodo omogočala ublažiti razlike glede na pretekli sistem.

Države članice bodo postopoma

izenačevale stopnje plačil na hektar kmetom, ki so do sedaj prejeli različne skupne višine plačil (pri nas: neposredno plačilo na hektar skupaj z dodatkom na plačilno pravico ter zgodovinskim dodatkom iz naslova ukinitve proizvodno vezanega plačila). Izberejo lahko med možnostmi, kot so npr: nacionalni ali regionalni pristop; postopno povečanje za kmetije, ki dosegajo manj kot 90 % regionalne/nacionalne povprečne stopnje. Ob tem bodo do leta 2019 vsi kmetje dosegli minimalno plačilo 60 % nacionalnega/regionalnega povprečja ob hkratni omejitvi razlike med starim in novim sistemom na največ 30 %. Države članice (zaenkrat ni zanimivo za RS) imajo na voljo prerazporeditveno plačilo, ki bi pomenilo dodatno plačilo tistim, ki imajo manj hektarjev.

Nenazadnje obstaja še možnost uporabe najvišjega plačila na hektar.

Posebno plačilo bo namenjeno tudi mladim kmetom. Tako bodo vsi, ki bodo ob vlaganju zahtevkov po novi shemi kot nosilci dopolnili 40 let, višino plačila za svoje plačilne pravice (do postavljene omejitve) povečali za 25 % za petletno obdobje.

Prvič se poseben sistem uvaža tudi za male kmete. V tej shemi bodo kmetje pridobili pravico do pavšalnega plačila na kmetijo, ki ga bo določila država članica. Države članice lahko izberejo različne metode za izračun letnih plačil, vključno z možnostjo, da kmetje enostavno prejmejo znesek, ki bi ga sicer prejeli, če bi izvajali standardno shemo (v znesku med 500 evrov (v RS od 200 evrov) do 1.250 evrov, ne glede na velikost kmetije. Spoštovati bodo morali pravila navzkrižne skladnosti, vendar bodo zanje veljale manj stroge kontrole; poleg tega bodo izvzeti iz zahtev zelenega plačila. Skupna sredstva sheme za male kmete praviloma ne smejo preseči 10 % nacionalne ovojnice.

Države članice se lahko odločijo za „proizvodno vezana“ plačila. Ta možnost bo omejena na 8 % nacionalne ovojnice, če država članica zdaj zagotavlja od 0 do 5 % vezane podpore, ali do 13 %, če je veljavna stopnja vezane podpore višja od 5 % (velja za RS). Komisija lahko po potrebi odobri višjo stopnjo. Poleg tega obstaja dodatna možnost, da se zagotovi še 2 % „proizvodno vezanih plačil“ za strošnice, kar bi bilo morda smiselno uvesti tudi v RS.

Poleg sheme osnovnega plačila bo vsako kmetijsko gospodarstvo prejelo plačilo na hek-

tar za upoštevanje posebej določenih kmetijskih praks, ki koristijo podnebju in okolju (zelena plačila). Države članice morajo za to porabiti 30 % nacionalne ovojnice. Predvideni so trije ukrepi za izvajanje zelenega plačila: poleg zahteve po ohranjanju travnikov (a) se uvaja uvajanje obvezne raznovrstnosti posejanih vrst kmetijskih rastlin na njivah (b) ter ohranjanje površin z ekološkim pomenom (c).

- a) Varovanje travinja se ureja na ravni države.
- b) Raznovrstnost vrst kmetijskih rastlin na njivah bo pomenilo dodatno zahtevano kmetu, ki ima več kot 10 hektarov ornih zemljišč (kmet mora gojiti vsaj 2 kmetijski rastlini, če njegova orna zemljišča presega 10 hektarov; prva rastlina lahko pokriva največ 75 % ornih zemljišč in vsaj 3, če njegova orna zemljišča presega 30 hektarov, s tem, da prva lahko pokriva največ 75 % ornih zemljišč in skupaj z drugo največ 95 % ornih zemljišč).
- c) Ohranjanje „površin z ekološkim pomenom“; kmetje ki imajo več kot 15 hektarov obdelovalnih površin (brez trajnega travinja), bodo morali oblikovati 5 % površin z ekološkim pomenom, upoštevajoč robove polj, žive meje, drevesa, zemljišča v prahi, krajinske značilnosti, biotope, varovalne pasove ... Po letu 2017 se ob dodatnih argumentih na podlagi bodočih raziskav obseg teh obvezno opredeljenih površin poveča na 7 %.

Predvidene so tudi olajšave oziroma izvzeta iz teh pravil, kot npr: ekološkim kmetom se prizna njihova praksa, ki zagota-

vlja jasno ekološko korist. Za druge proizvajalce pa lahko kmetijsko-okoljski programi vključujejo ukrepe, ki se štejejo za enakovredne, ob predpostavki izogibanja dvojnega financiranja.

Neposrednih plačil ne bo mogoče pridobiti, če vlagatelj gospodarska dejavnost ni kmetijstvo. Države članice bodo morale obvezno upoštevati seznam gospodarskih dejavnosti, ki jih je treba izključiti iz neposrednih plačil (letališča, železniške in komunalne storitve, storitve poslovanja z nepremičninami ter stalna športna in rekreacijska zemljišča), razen če posamezni izvajalci dejavnosti ne dokažejo, da dejansko opravljajo kmetijsko dejavnost.

Plačilne pravice se bodo lahko na novo razdelile. Pri tem bo upoštevano stanje zemljišč leta 2015, vendar le za upravičence, ki so v letu 2013 pridobili neposredna plačila.

Dogovor o izvajanju finančne discipline pomeni, da se lahko zgodi znižanje neposrednih plačil, če zaradi določenih razlogov ne bo dovolj finančnih sredstev. Tako so voditelji držav zagotovili rezervna sredstva za morebitne krizne razmere na trgu, ki bodo takrat uporabljena, vendar bo zato splošno znižanje neposrednih plačil veljalo za vse kmete, razen za prvih 2.000 evrov neposrednega plačila kmetu.

Slovenija bo pri oblikovanju svoje sheme neposrednih plačil v prihajajočih mesecih morala slediti EU uredbi in med ponujenimi možnostmi uveljaviti ugodne rešitve za kmetijstvo kot celoto.

2. Mehanizmi upravljanja trga

Reforma predvideva ukinitve kvot za sladkor s 30. sep-

Tudi po letu 2014 bodo območja s težjimi pogoji za pridelavo deležna posebne pozornosti.

tembrom 2017, s čimer potrjuje sladkorno reformo iz leta 2005 o odpravi sistema. To naj bi zagotovilo večjo konkurenčnost proizvajalcev EU na domačem in svetovnem trgu. Končno se tudi v Sloveniji odpirajo že zaprta vrata za proizvodnjo sladkorja. Glede odprave sistema pravic za zasaditev trte konec leta 2015 in uvedbe sistema dovoljenj za zasaditev nove trte od leta 2016 sporazum upošteva reformo iz leta 2006 z omejitvijo letne rasti na 1 % letno. Spremenjene enotne skupne ureditve trgov so namenjene dvigu tržne usmerjenosti kmetijstva. Obstoječa sistema za javne intervencije in pomoči za zasebno skladiščenje bosta prenovljena tako, da se bosta hitreje odzivala na spremenjene razmere na trgu govejega mesa in mlečnih izdelkov. V primeru hudega neravnovesja na trgu lahko Komisija pooblasti organizacije proizvajalcev ali medpanožne organizacije, da ob upoštevanju posebnih zaščitnih

varovalk skupaj sprejmejo nekatere začasne ukrepe (na primer umik s trga ali skladiščenje pri zasebnih operaterjih) in tako stabilizirajo trg. Vrednost programa razdeljevanja sadja in mleka se poveča z 90 na 150 milijonov evrov letno.

Komisija želi izboljšati pogajalski položaj kmetov v prehranski verigi, zato si prizadeva za boljšo organizacijo sektorjev z nekaj manjšimi odstopanji od predpisov EU o konkurenci. Pravila, ki se nanašajo na priznanje organizacij proizvajalcev in medpanožnih organizacij, sedaj zajemajo vse sektorje. Zaradi poenostavitve in tržne usmerjenosti se številni manjši ali neuporabljeni programi ukinejo (pomoč za uporabo posnetega mleka in posnetega mleka v prahu za živalsko krmo in kazein, vezana pomoč za sviloprejk!).

3. Razvoj podeželja

Politika razvoja podeželja bo ohranila sedanjo temeljno obli-

TEMA MESECA

ko: države članice in regije bodo pripravile svoje večletne programe na podlagi izbora ukrepov EU – glede na potrebe svojih podeželskih območij. Ti programi bodo sofinancirani iz nacionalnih ovojnic – pri čemer bodo zneski in stopnje sofinanciranja določeni v okviru večletnega finančnega okvira. Namesto dosedanjih štirih osi se vzpostavlja šest prednostnih nalog: spodbujanje prenosa znanja in inovacij; krepitev konkurenčnosti vseh vrst kmetijstva in trajnostnega upravljanja z gozdovi; spodbujanje organizacije prehranske verige, vključno s predelavo in trženjem ter obvladovanjem tveganja; obnavljanje, ohranjanje in krepitev ekosistemov; spodbujanje gospodarne rabe virov in prehod na nizkoogljično gospodarstvo ter spodbujanje socialne vključenosti, zmanjševanja revščine in gospodarskega razvoja podeželskih območij. Politika razvoja podeželja se bo usklajevala z drugimi politikami na ravni EU prek skupnega strateškega okvira in na podlagi sporazumov o partnerstvu na nacionalni ravni ter bo zajemala podporo iz evropskih strukturnih in investicijskih skladov (EKSRP, ESRR, kohezijski sklad, Evropski socialni sklad in Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo) v državi članici. V novem obdobju bodo države članice/regije imele tudi možnost, da pripravijo tematske podprograme za podrobno obravnavo vprašanj mladih kmetov, malih kmetij, gorskih območij, žensk na podeželju, blažitve podnebnih sprememb in prilaganja tem spremembam, biotske raznovrstnosti ter kratkih dobavnih verig, vendar o tem v Sloveniji ne razmišljajo, čeprav je v nekaterih primerih v podprogramih na voljo višja stopnja

podpore in bi si kmetje to želeli.

Katero možnost med ponujenimi bo izbrala Slovenija, je že nakazano v predlogu Programa razvoja podeželja, ki ga je MKO objavilo konec julija na svojih spletnih straneh.

KAJ SPREMINJA NOVA SKP PRI DELOVANJU JSKS

Evropska komisija namerava pri obnovi skupne kmetijske politike (SKP) razširiti sistem kmetijskega svetovanja na vrsto dodatnih vsebin. Obenem želi vzpostaviti sistem Evropskega partnerstva za prenos znanja in inovacije (EIP). Evropska komisija se zaveda, da so kmetijski svetovalci ključni nosilci uveljavljanja sprememb in inovacij v praksi, zato je potrebno v vseh državah članicah stalno izboljševati sisteme svetovanja kmetom in vzpostavljati boljši pretok informacij med raziskovalci, kmeti in podjetji. Raziskave morajo imeti predvsem praktično uporabo, prispevati morajo k sprotnemu izboljševanju dobrih kmetijskih praks. V večini držav članic EU ugotavljajo, da je bilo v preteklem obdobju izvedenih mnogo raziskav. Sistem, ki je bil v veljavi za oceno uspešnosti raziskovalnih projektov, pa ni vključeval prenosa znanj v prakso, zato se številne raziskave niso nadaljevale s praktično uporabo pridobljenega znanja. EU zato skuša pospešiti prenos znanja v prakso. To pomeni, da se pripravlja nova pot, ki bo omogočila razširjanje najboljših praks pri prenosu znanja na kmetije. Tudi Slovenija namerava v bodočim Programom razvoja podeželja povezati kmete, svetovalce, raziskovalce in podjetja. Kmetijskim svetovalcem Evropska komisija s svojim predlogom daje dodatno vlogo: za-

znavanje potreb po raziskavah, sodelovanje pri raziskovalnih projektih, prenos spoznanj raziskav na ostale kmetije.

Med ponujenimi možnostmi bo Slovenija preko programa razvoja podeželja uvedla tudi iz PRP sredstev plačljiv sistem svetovanja za potrebe specialističnega svetovanja kmetijam.

ČASOVNICA DO UVELJAVITVE NOVE SKP IN VLOGA KGZS

Dogovorjeno je, da nove uredbe začnejo veljati 1. januarja 2014. Komisija bo pripravila izvedbena pravila za vse uredbe, ki določajo SKP. Podporne službe kot plačilne agencije v državah članicah ne bodo imele dovolj časa za pripravo potrebnih upravnih postopkov v novem sistemu neposrednih plačil do začetka

naslednjega leta (ko se obrazci IAKS razpošljejo kmetom), zato je Komisija pripravila ločen predlog o prehodnem letu 2014 za neposredna plačila. Novo uvedena pravila na področju uvedbe neposrednih plačil, kot so zeleno plačilo in pomoč mladim kmetom, se bodo uporabljali šele od leta 2015 naprej. Države članice so pozvane, da pripravijo svoje večletne programe razvoja podeželja, ki naj bi jih odobrili v začetku naslednjega leta. Vendar pa se morajo za nekatera letna plačila, denimo kmetijsko-okoljska, uporabljati pravila o prehodnem obdobju, da ne bi prišlo do prekinitve shem.

» ANTON JAGODIC

Privedil po http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-13-621_sl.htm

IZKORISTITE PRILOŽNOST

TD4000F

Serija TD4000F do **2.920€** ceneje (z DDV).

TD4020F (48kW/65KM)

TD4030F (57kW/78KM)

TD4040F (65kW/88KM)

Primer TD4020F: z varnostnim lokom **20.920€** z DDV, s kabino **24.840€** z DDV

POSEBNA AKCIJA NEW HOLLAND VELJA ZA MODELE NA ZALOGI IN V PRIHODU. Več informacij pri pooblaščenih zastopnikih ali na www.newholland.si.

ITRC, d.o.o., PE Store / Tel. (03) 780 57 12 (14, 15)

NEW HOLLAND AGRICULTURE www.newholland.si

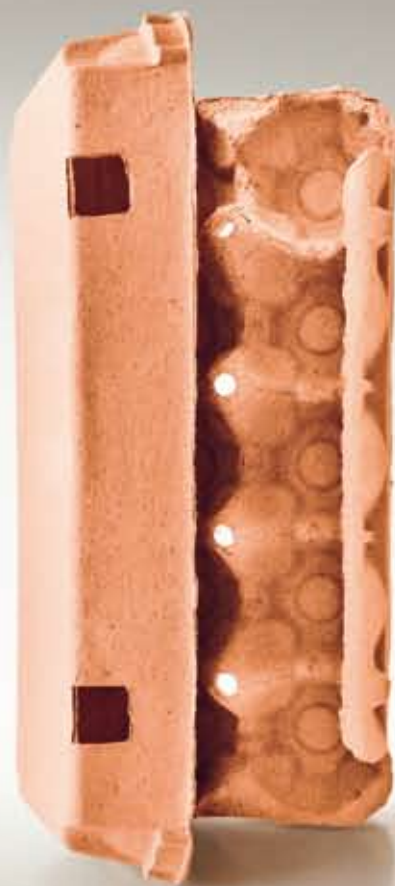

Lokalna kakovost jeseni odpira svoja vrata

**Prijave in program
od septembra na
www.lokalna-kakovost.si**

Nadaljevanje nacionalnega projekta promocije kakovosti hrane iz bližine se septembra in oktobra seli na domače naslove pridelovalcev in predelovalcev lokalne hrane z namenom predstaviti potrošniku poreklo pridelave, proces predelave in še posebej kakovost, ki izvira iz svežine hrane. Bodite zvraven, odprite vrata, povabite potrošnika, predstavite svojo kakovost.

Obiščite nas na sejmu AGRA v Gornji Radgoni.

Predstavljamo **LOKALNO** kakovost

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO IN OKOLJE

Nove obdavčitve ogrožajo slovensko kmetijstvo

V Sloveniji se korenito spreminja zakonodaja s področja obdavčitve kmetijstva in gozdarstva, kar bo neugodno vplivalo na ekonomski položaj kmetov.

Upravni odbor KGZS in Strokovni odbor za kmetijsko politiko in poslovno sodelovanje KGZS sta se na sejah v juliju odločno izrazila proti nameravani obdavčitvi kmetijskih in gozdnih zemljišč ter kmetijskih stavb. Seje so na temo davka na nepremičnine organizirale vse območne enote KGZS in večina odborov izpostav KGZS. Sklepi območnih enot KGZS in odborov izpostav KGZS so bili enotni: nasprotovanje novim, pretiranim davčnim obremenitvam v kmetijstvu.

Stališča KGZS so jasna: nasprotujemo davku na nepremičnine za kmetijska in gozdna zemljišča ter za stavbe, ki so namenjene kmetijski proizvodnji. S predlogi KGZS po oprostivah se strinjajo tudi druge nevladne kmetijske organizacije: Zveza lastnikov gozdov Slovenije, Zadružna zveza Slovenije, Sindikat kmetov Slovenije, Zveza slovenske podeželske mladine in Združenje predstavnikov agrarnih skupnosti Slovenije.

Prav tako je Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije konec julija na Ministrstvo za kmetijstvo in okolje poslala pripombe na Uredbo o določitvi lestvic katastrskega dohodka in pavšalne ocene dohodka na panj za leto 2014 ter na Uredbo o določitvi kalkulacij za ugotavljanje katastrskega dohodka in pavšalne ocene dohodka na panj s prilogami. V KGZS ugotavljamo, da pri pripravi uredbe niso bile upoštevane številne strokovno argumentirane pripombe,

ki so bile že podane s strani kmetijskih svetovalcev.

Na KGZS smo pripravili pregled sprememb v davčni zakonodaji, od davka na nepremičnine do katastrskega dohodka, in za primerjavo pogledali čez severno mejo, kako imajo to urejeno v Avstriji

DAVEK NA NEPREMIČNINE

Po izračunih naj bi za (statistično) povprečno veliko slovensko kmetijo (stanovanjska hiša, hlev, lopa, kozolec in 6,4 ha obdelovalnih površin) davek na nepremičnine znašal najmanj 1.000 evrov. Simulacije za kmetije po Sloveniji so pokazale zneske davka od 1.500 evrov do 10.000 in več evrov, kar predstavlja precej večje davčno breme od trenutnih davkov, ki se nanašajo na lastništvo nepremičnin (povprečno povečanje davčnega bremena je tri- do štirikratno). Ali davek na nepremičnine pomeni začetek propada podeželja, ker lastniki nepremičnin ne bodo zmogli plačila davka, ali celo razprodajo obmejnih območij tujcem?

Oprostitev kmetijskih in gozdnih zemljišč ter kmetijskih stavb

Oprostitev za kmetijska in gozdna zemljišča utemeljujemo z dejstvom, da navedenih nepremičnin ne uporabljajo zgolj lastniki, temveč so namenjene širši družbeni funkciji v obliki lova, prostega prehoda čez gozdna in neobdelovalna kmetijska zemljišča, nabi-

ranja plodov ... Omejitev lastniških upravičenj lastnikov so tudi v predpisih, ki urejajo parke (npr. Triglavski narodni park s 67 omejitvami), predpisih o naravni in kulturni dediščini. Trenutni katastrski dohodek ima naravo davka na kmetijska zemljišča (davčni zavezanec je imetnik pravice uporabe zemljišča, davek se odmerja ne glede na to, ali se nepremičnina uporablja za kmetijsko ali gozdarsko pridelavo), zato bi lahko govorili o dvojni obdavčitvi.

Nadalje gospodarska posloplja kmetij predstavljajo osnovno sredstvo za opravljanje kmetijske dejavnosti. Kmetijstvo zaradi narave dela zahteva nesorazmerno večji delež potrebnih nepremičnin za opravljanje dejavnosti v primerjavi z ostalimi nekmetijskimi dejavnostmi.

OPOZORILO ZA STAVBNA ZEMLJIŠČA

Občine so v občinskih prostorskih načrtih na zemljiščih, ki so v dejanski rabi kmetijska in gozdna, določale gradbene parcele za stanovanjsko rabo, industrijske ali poslovne cone, tudi mimo volje lastnikov nepremičnin. Lastnika brez želje ali dejanske možnosti za gradnjo (komunalno neurejena parcela, možnost graditve zgolj specifičnih objektov, npr. za potrebe izobraževanja, zgolj večstanovanjske stavbe) se ne sme obdavčiti s »kazensko davčno stopnjo«; predlog zakona namreč predlaga 1,5-odstotno davčno stopnjo za nezazidana stavbna zemljišča.

OPOZORILO ZA NEODMERJENE CESTE

(Kategorizirane) občinske ceste so neodmerjene že več let in so zgrajene na zasebnih zemljiščih. Vrednost sicer kmetijskega ali gozdnega zemljišča je zaradi dejstva ceste (stavbnega zemljišča) občutno višja. **Na KGZS pozivamo občine, naj se najprej lotijo geodetskih odmer delov nepremičnin in odkupa ali razlastitve delov parcel, kjer potekajo kategorizirane občinske ceste.**

NADALJEVANJE V JESENI

Kot sporoča pripravljavec zakona, bo na podlagi prejetih pripomb in usklajenih stališč v septembru pripravljen nov predlog Zakona o davku na nepremičnine. Pri pripravi končnih rešitev naj bi se pozornost namenilo problematiki določitve davčnega zavezanca, obdavčitve (po namenski rabi) stavbnih zemljišč, ki se (dejansko) uporabljajo kot kmetijska ali gozdna zemljišča, in ustreznega razmerja med vrednostmi nepremičnin in davčnimi stopnjami. Ob navedenem pričakujemo, da se bodo upoštevala vsa stališča KGZS in ostalih nevladnih kmetijskih organizacij.

Na KGZS bomo pozorno spremljali pripravo novega osnutka predloga Zakona o davku na nepremičnine in Ministrstvu za finance posredovali nove pripombe, če bo to potrebno.

»GAŠPER CERAR

Novi izračuni katastrskega dohodka

Po prvi oceni so za kmete bistveno ugodnejši od prvih, še vedno pa je nekaj nelogičnosti.

Že z letošnjim letom se bo v davčno osnovo od dohodkov iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti všteval na novo izračunan katastrski dohodek. Ker bodo lestvice katastrskega dohodka in pavšalne ocene dohodka na čebelji panj letos izjemoma objavljene do 31. avgusta, v tem trenutku še ni mogoče podati dokončnih informacij o zneskih, lahko pa povzamemo dosedanje pestro dogajanje na tem področju in že dorečene spremembe.

Katastrski dohodek (KD) je opredeljen kot potencialni tržni dohodek od pridelave na zemljiščih oziroma čebeljih panjih. Izračunan je kot razlika med potencialnim tržnim prihodkom (torej brez subvencij) in pripadajočimi stroški. Modelno so upoštevani vsi stroški razen lastnega dela (ker govorimo o dohodku in ne o dobičku).

NESKLADJA IN PORUŠENA RAZMERJA

KD je bil vrsto let zelo toga in razmeroma stabilna kategorija. Doživeli smo le nekaj valorizacij. Največji očitak dosedanjemu sistemu KD je bilo neskladje med površinami kmetijskih in gozdnih zemljišč, evidentiranih v zemljiškem katastru, in med dejanskim stanjem zemljišč v naravi, pa tudi porušena razmerja v dohodkih med katastrskimi kulturami.

Zaradi naštetih dejstev je bil februarja 2011 sprejet Zakon o ugotavljanju katastrskega dohodka (ZUKD-1, Ur. l. RS, št. 9/2011, 47/2012 in 55/2013), vendar ni začel. Šele letos aprila

Katastrski dohodek vinogradov in sadovnjakov je tudi v novih izračunih še vedno precenjen.

je Geodetska uprava Republike Slovenije (GURS) objavila prvi predlog novih lestvic KD. Izračuni na podlagi ZUKD-1 radikalno spreminjajo doslej uveljavljen sistem. Namesto katastrskih razredov (8) so uvedeni bonitetni razredi (10), namesto katastrskih kultur (12) se upošteva dejanska raba zemljišč (17) in namesto katastrskih okrajev (42) proizvodna območja, ki so statistične regije (12). Po statističnih regijah se upošteva podatek o strukturi pridelave in o hektarskih pridelkih, medtem ko so cene pridelkov in inputov enotni za vso Slovenijo. Novost so izračuni na podlagi povprečij zadnjih treh predhodnih let. Sistem izračunov je izjemno zapleten, saj morajo biti poleg navedenih

podatkov upoštevani še tehnološki normativi pridelave.

Prva objava novih izračunov je med kmeti sprožila veliko negotovost. KD naj bi se na globalni ravni povečal za več kot petkrat, pri eni od dejanskih rab kar za več kot štirinajstkrat. Po natančnem pregledu se je izkazalo, da so številni statistični podatki, še posebej hektarski pridelki po statističnih regijah, problematični, prav tako pa tudi cene pridelkov, neprimerna nekatera predpostavljena razmerja (npr. grozdje/vino, oljke/oljčno olje) in ponekod uporaba tehnoloških podatkov.

TAKOJŠEN ODZIV KGZS

Na Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije (KGZS) smo nemudoma pripravili izjavo za

javnost, v kateri smo izrazili nestrinjanje z izračuni, in Ministrstvo za finance (MF) pozvali, da novih izračunov KD ne uveljavi že za leto 2013, pač pa postopoma, po izvedenih popravkih in opravljenih simulacijah vpliva na ekonomski položaj kmetij v Sloveniji. Predstavnike GURS-a smo v sodelovanju z Ministrstvom za kmetijstvo in okolje zaprosili za predstavitev nove metodologije in izračunov. Na dobro obiskani predstavitvi so bile podane številne pripombe, mnenja in dileme. Na tej podlagi smo pripravili tudi pisne pripombe na gradiva ter jih sredi maja 2013 oddali na MKO in GURS.

Na KGZS smo ves čas poudarjali, da tako obsežnega in zahtevnega projekta ni mogoče

TEMA MESECA

korektno izpeljati v tako kratkem času. Vsakršno povečanje KD bistveno posega v povečevanje davčnih bremen kmetij in v pravice do socialnih transferov. Vztrajali smo, da je pred objavo novih izračunov potrebno odpraviti vse sistemske in tehnične napake v izračunih. Obenem smo vztrajali, da morajo biti kmetje o novih višinah KD pravočasno obveščeni, da se lahko odločijo za njim najugodnejši način ugotavljanja davčne osnove (na podlagi KD, na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov ali na podlagi dejanskih prihodkov in

normiranih odhodkov) v naslednjem koledarskem letu ter ga na davčni organ prigrasijo do konca oktobra.

ODZIV POLITIKE

Odločilna v procesu pogajanja je bila skupna seja Odbora za kmetijstvo, gozdarstvo, prehrano in okolje ter Odbora za finance in monetarno politiko Državnega zbora, ki je potekala 30. maja 2013 in se je udeležil tudi predsednik KGZS, g. Cvetko Zupančič. Sprejeta je bila odločitev, da se ZUKD-1 uveljavi že z letom 2013, vendar je bila izposlovana varovalka,

po kateri novi izračuni KD za kmete ne smejo biti manj ugodni oziroma se upoštevajo stari izračuni, povečani za največ 10 odstotkov, če bi bil po novem za posamezno parcelo KD višji kot 10 odstotkov. Za parcele, kjer je KD po novem nižji (v nekaterih primerih je celo negativen), se ta upošteva. Prav tako je bil upoštevan predlog KGZS, da morajo imeti kmetje do jeseni možnost vpogleda v višino KD za njihove parcele. Tako bodo odslej lestvice KD objavljene do 30. junija (letos izjemoma do 31. avgusta), vendar bodo veljale za naslednje koledarsko leto,

do 20. septembra pa bo GURS lastnikom zemljišč omogočil vpogled v višino KD za njihove parcele. Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka ZUKD-1B, ki je uzakonil navedene predloge, je bil v Uradnem listu RS, št. 55/2013, objavljen 28. junija 2013.

Na GURS-u so v začetku junija pripravili predstavitev druge variante novih izračunov KD na podlagi prejetih pripomb. Na KGZS smo sklicali sestanek za strokovni pregled teh izračunov, ki so se ga udeležili predstavniki GURS-a, MKO-ja in

Obdavčevanje dohodkov iz kmetijstva in gozdarstva v Avstriji

V okviru projekta Agrar Network, delovne skupine za skupno kmetijsko politiko, smo se 10. julija v Celovcu sestali strokovnjaki za področje obdavčevanja kmetijstva in gozdarstva Kmetijske zbornice avstrijske Koroške in Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije s predstavniki še nekaterih nevladnih organizacij. Namen srečanja je bila izmenjava informacij o trenutno uveljavljenem sistemu v obeh državah in predvidenih spremembah, s čimer bomo oboji lažje argumentirali zahteve za primerno davčno obravnavo teh občutljivih dejavnosti v prihodnje.

Podobno kot pri nas je tudi v Avstriji najbolj ustaljen in razširjen pavšalni način ugotavljanja dohodkov iz kmetijske in gozdarske dejavnosti, vendar se pri tem ne omejujejo na potencialni dohodek posamezne parcele glede na naravne pridelovalne pogoje (kot je to značilno za katastrski dohodek), pač pa ovrednotijo kmetijo kot

celoto. Pri določitvi t. i. **enotne vrednosti** (Einheitswert) kmetije upoštevajo še druge okoliščine gospodarjenja. Med ekonomskimi pridelovalnimi pogoji kmetijo ovrednotijo glede na velikost, ogroženost pred ujmami, zunanjo in notranjo prometno lego (kot so oddaljenost, oblika in možnost strojne obdelave posameznih parcel). Kmetijstvo in gozdarstvo obravnavajo ločeno, prav tako se posebej vrednoti vinogradištvo, vrtnarstvo, sadjarstvo ... Pri izračunu davčne vrednosti dodajo še pribitek glede na stalež živali.

Z letom 2015 bo enotna vrednost nekoliko korigirana. K dosedanjim naravnim in ekonomskim pridelovalnim pogojem bo dodan še t. i. pribitek za pridobljena javna sredstva. V enotno davčno vrednost se bo vštevvalo 33 % neposrednih plačil 1. stebra skupne kmetijske politike, kar bo na globalni ravni predstavljalo 13 % enotne vrednosti. S tem se bo eno-

tna vrednost povečala za 10 %. Kljub temu da je porast zmeren in v naprej napovedan (za razliko od nedodelanih takojšnjih in radikalnih sprememb v slovenskem kmetijstvu), je med avstrijskimi kmeti povzročil veliko polemik in hude krvi.

Določen delež enotne davčne vrednosti se po sistemu pavšalne obdavčitve šteje kot dohodek. Doslej je bilo to 39 %, po novem bo 42 %. Od tako izračunanega dohodka se odštejejo olajšave, pri čemer je zanimivo, da v Avstriji kot odbitno postavko poleg prispevkov za socialno varnost do določene vrednosti priznavajo tudi plačane zakupnine, plačane obresti za kredite za kmetijsko dejavnost ter dajatve preživitkarju. Od tako ugotovljene davčne osnove se dohodnina izračunava po veljavni dohodninski lestvici. Kot so nam povedali strokovnjaki z avstrijske Koroške, majhni in srednje veliki kmetje ne plačajo oziroma plačajo zelo malo dohodnine, bistveno več

kot pri nas pa prispevajo za socialno varnost, ki je temu primerno tudi veliko boljša.

Nad določeno mejo zneska enotne vrednosti (v prihodnje med 75.000 in 130.000 evri) morajo kmetije v t. i. delno pavšaliranje, kar je primerljivo z našim uveljavljanjem normiranih odhodkov v višini 70 % prihodkov. Pri višjih zneskih morajo voditi enostavno oziroma dvostavno računovodstvo.

Postavljene meje z našim sistemom niso primerljive, prav gotovo pa bi se lahko pri sosedih zgledovali nad dodelanostjo sistema ugotavljanja enotne vrednosti kmetij, predvsem pa glede premišljenosti in postopnosti sprememb obdavčevanja kmetijske in gozdarske dejavnosti, ki ne vpliva zgolj na dohodnino, pač pa povzroča še številne druge posledice, morda še bolj ključne za obstoj kmetij.

»NEVA PAJNTAR

MF-ja. GURS je po tem sestanku pripravil še tretjo varianto izračunov in jih v začetku julija objavil na svoji spletni strani. Z MKO-ja smo bili pozvani, da ponovno podamo pripombe.

NOVE UGOTOVITVE

Bistvene poudarke pripomb na Uredbo o določitvi lestvic katastrskega dohodka in pavšalne ocene dohodka na panj za leto 2014 ter na Uredbo o določitvi kalkulacij za ugotavljanje katastrskega dohodka in pavšalne ocene dohodka na panj s prilogami, ki smo jih konec julija poslali na MKO, bi lahko strnili v naslednje ugotovitve:

- *Zadnji objavljeni izračuni kažejo na veliko znižanje katastrskega dohodka (v nadaljevanju KD) na globalni ravni, najbolj za njive, travinje in hmeljišča, medtem ko je KD za sadovnjake in gozd višji kot v preteklih letih. Novi izračuni kažejo na velika nesorazmerja med različnimi rabami zemljišč. Njive imajo tako kar v devetih od dvanajstih statističnih regij negativni KD, KD travinja je v povprečju višji od KD njiv, gozd pa v vseh statističnih regijah izkazuje pozitiven dohodek. S tem bi se breme pavšalno pripisanega dohodka prevalilo na lastnike gozdov, na sadjarje, znotraj živinoreje pa na regije, kjer prevladuje govedoreja. S takimi prerazporeditvami bremen glede na proizvodno usmeritev kmetij se ne moremo strinjati.*
- *Drugo dejstvo, ki bode v oči, so velika nesorazmerja v višini KD med statističnimi regijami. Izstopata Koroška in Gorenjska regija, kjer je KD njiv pozitiven na račun govedoreje, v Obalno-kraški*

pa na račun vrtnin. Tako velike razlike v višini KD med regijami ne odražajo dejanskega stanja in nikakor niso sprejemljive.

- *Povsem neprimerno je, da se KD vinograda izračunava kot povprečje dohodka od prodaje grozdja in prodaje vina s predpostavko fiksne razmerja med njima. Prodajo grozdja in proizvodnjo vina je potrebno obravnavati ločeno, kar je bil tudi dogovor zastopnikov vseh vinogradnikov in vinarjev.*
- *Že od prvih izračunov v aprilu ugotavljamo, da so statistični podatki o cenah in predvsem o pridelkih po statističnih regijah izjemno problematični in ponekod povsem neprimerni za namene izračunavanja KD. Prevetriti je potrebno zajem statističnih podatkov oziroma določiti druge primerne vire podatkov.*
- *Model za izračune KD je še zelo nedodelan, na kar kaže nekonsistentnost izračunov. Povsem nerazumljivo je, da se višina KD na globalni ravni od izračuna do izračuna tako radikalno spreminja.*
- *Kot posledica vseh navedenih ugotovitev se vse bolj kaže dejstvo, da je odvisnost izračunov od razpoložljivih podatkov in trenutnih ekonomskih razmer v posameznih proizvodnih usmeritvah prevelika in bi bilo potrebno večji poudarek dati zemljišču kot potencialu za pridelavo in ne dohodku od dejanske pridelave. Pri tem bi morala imeti odločilno vlogo boniteta zemljišč.*
- *Številne strokovno argumentirane pripombe, podane s strani kmetijskih svetovalcev, niso bile upoštevane.*

Med pomembnejšimi omejitvami amortizacija ne more biti za vse vrste rabe enaka, amortizacija, pripisana njivam in travinju, bi morala odražati amortizacijo iz naslova »pripisane« živinoreje, amortizacija vinske kleti bi morala biti korektno pripisana vinogradu ...), splošne stroške (enaki za vse rabe in prenizko ocenjeni) in stroške varstva trajnih nasadov (ki niso sorazmerni s količino pridelka, pač pa ne glede na pridelke enaki).

- *MKO smo pozvali, da v dogovoru z MF-jem in GURS-om doseže primerne rešitve za določanje pavšalnega dohodka iz naslova osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti, ki naj predvsem realneje odraža razmerja med posameznimi vrstami pridelave in statističnimi regijami.*

BO ČETRТА OBVELJALA?

MKO je predstavnike nevladnih organizacij 6. avgusta povabilo na predstavitev najnovejšega predloga lestvic KD in pavšalne ocene dohodka na panj za leto 2013. Izračuni (četrti varianti) še niso uradni oziroma dokončni, objavljeni bodo do 31. avgusta. Po prvi oceni so za kmete bistveno ugodnejši od aprilskih. Realnejši so od julijskih izračunov, ki so izkazovali negativni KD na globalni ravni, kar bi imelo za številne kmete negativne posledice (nedoseganje praga za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, izguba pravice do pavšalnega nadomestila DDV, izguba pravice do povrnitve trošarin za pogonska goriva). Odpravljene so nekatere nelogičnosti (KD travinja ni več višji od KD njiv, KD njiv večinoma ni več negativen). Še vedno so med regijami prevelike

razlike v višini KD njivskih površin. KD vinogradov in sadovnjakov je še vedno precenjen, zato se bodo zastopniki vinogradnikov in sadjarjev še naprej zavzemali za pravičnejšo obravnavo. V primerjavi s preteklimi leti naj bi se močno povečal KD gozdov. O sami metodologiji in izračunih KD gozda so v kratkem še napovedani sestanki, za katere je KGZS zagotovila primerjalne izračune KD konkretnih kmetij do 2012 in po novem.

SPREMEMBE ALI NOV ZAKON

V letu 2013 bo vpliv povečanja KD zaradi določbe novele ZUKD-1B, da sme biti KD za največ 10 % višji, kot je bil v letu 2012, še zanemarljiv. Primerjava KD v letu 2014 z letom 2012 na posameznih kmetijah bo pokazala, ali je mogoče model in izračune v okviru določb ZUKD-1 korigirati tako, da bi odražali dejansko višino in razmerja v dohodkih med različnimi rabami zemljišč in statističnimi regijami. V nasprotnem primeru bo potrebno sprejeti nov zakon, ki naj bi večji poudarek dal zemljišču kot potencialu za pridelavo (predvsem na podlagi bonitete zemljišč) in ne dohodku od dejanske pridelave. Tudi v primeru sprejetja novega zakona bi bile nedopustne skokovite spremembe, zato je potrebno predvideti možnost podaljšanja prehodnega obdobja do zagotovitve uravnoteženih izračunov.

KGZS si bo tudi v prihodnje predvsem s strokovno argumentiranimi predlogi in zahtevami prizadevala za čim bolj ugodne in pravične rešitve na področju obdavčevanja kmetijske in gozdarske dejavnosti.

»NEVA PAJNTAR

Nezakonite odločbe

Na zahtevo KGZS bo GURS odpravil napako pri odmeri davka na nepremičnine večje vrednosti.

Kmetje so prejeli odločbe za plačilo davka na nepremičnine večje vrednosti za leto 2013, kljub temu da izpolnjujejo vse pogoje za oprostitve. Po javnem opozorilu KGZS na novinarski konferenci 19. julija in vloženi pritožbah naših članov Davčna uprava RS (DURS) pojasnjuje, da gre za napako v postopku Geodetske uprave RS (GURS) in zagotavlja, da bo nezakonite odločbe odpravila.

PRAVNA PODLAGA ZA OBDAVČITEV IN IZJEMO

Po Zakonu o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2013 in 2014 (ZIPRS) se z davkom na nepremičnine večje vrednosti v letošnjem letu obdavči nepremičnine na območju Republike Slovenije, ki pripadajo enemu lastniku in njihova skupna vrednost znaša najmanj 500.000 evrov. Obdavčijo se vse nepremičnine, davka pa so med drugim oproščene kmetijske stavbe, kmetijska in gozdna zemljišča pa tudi stavbna zemljišča, če se še vedno uporabljajo za kmetijsko ali gozdarsko dejavnost.

KLJUB OPROSTITVI IZDANE (NEZAKONITE) ODLOČBE

Na KGZS smo že konec junija za osebe, ki so lastniki parcel, ki so v registru nepremičnin po namenski rabi evidentirane kot stavbna zemljišča, po dejanski rabi pa so vsaj deloma kmetijska ali gozdna zemljišča in so v lasti tistih, ki opravljajo kmetijsko ali gozdarsko dejavnost, pripravili obrazložen vzorec pritožbe zoper nezakonito odločbo.

Na nezakonite odločbe smo opozorili tudi DURS in Ministrstvo za finance ter predlagali, naj se jih po uradni dolžnosti odpravi. S tem bi se enako obravnavalo osebe, ki so vložile pritožbo, kot tudi tiste, ki pritožbe v roku niso vložili. Prav tako smo zahtevali, naj vse prejemnike nezakonitih odločb obvesti, da v predvidenih rokih ni potrebno plačati davka.

ZIPRS nedvoumno navaja, da so lastniki parcel z zgoraj navedenimi lastnostmi izvzeti iz obdavčitve, kljub temu pa je 427 kmetov prejelo davčne odločbe (na KGZS so se obrnili člani z zneski davka od 2.000 pa do 7.000 evrov). Kljub nedvoumni nepravilni uporabi zakona, je bilo potrebno davčni organ na novinarski konferenci ponovno opozoriti na napako. Še isti dan je DURS javno priznal napako v postopkih GURS-a za izločanje nepremičnin, ki bi morale biti izvzete iz obdavčitve, se za nastali položaj opravičil in podal obvestilo, da bo v najkrajšem možnem času obravnaval in rešil nezakonite odločbe.

ODPRAVA NEZAKONITIH ODLOČB

DURS pojasnjuje, da osebam, ki pritožbe zoper nezakonito odločbo niso podale, le-te ni treba vlagati. Vsem 427 kmetom bodo lokalni davčni uradi izdali nove odločbe: tistim, ki so podali pritožbo, na podlagi pritožbe, vsem ostalim pa po uradni dolžnosti. Marsikateri bodo iz obdavčitve izpadli, ne-

katerim pa bo z novo odločbo odmerjen nižji davek.

ZADRŽANJE IZVRŠBE

DURS še zagotavlja, da bo vsem navedenim v skladu z zakonodajo zadržal postopke davčne izvršbe. To pomeni, da davčne obveznosti, obračunane na podlagi nezakonite odločbe o odmeri davka na nepremično premoženje večje vrednosti, ni potrebno poravnati. Če je prejemnik odločbe nezakonito odmerjen davek že plačal, naj denar zahteva nazaj. Na KGZS še

opozarjamo, naj vsak zase na pristojnem davčnem uradu natančno preveri, ali je prišlo pri njegovi odmeri davka na nepremičnine večje vrednosti do napake ali ne.

»GAŠPER CERAR

Vabimo vas na

18. DRŽAVNO TEKMOVANJE V STRIŽNJI OVC

ILIRSKA BISTRICA 2013

ki bo v nedeljo, 22. septembra 2013, ob 10. uri v Ilirski Bistrici na prostoru, kjer se bo odvijala sejemska prireditve Kmetijska tržnica.

Tekmovanje bo potekalo v dveh kategorijah: s škarjami in z električnimi strojki. Vabimo vse, ki želite preskusiti svojo spretnost v strižnji, da se prijavite na tekMOVANJE. Vse tekMOVALCE TUDI LETOS ČAKAJO LEPE NAGRADE.

Prijave sprejemamo v uredništvu revije Drobница:
 tel.: 05 90 10 576, 041 680 551, e-naslov: drobница@km-z.si.

Obenem bosta potekali

11. DRŽAVNA RAZSTAVA OVC IN KOZ ter
1. DRŽAVNA RAZSTAVA OVC PASME ISTRSKA PRAMENKA

Na prireditvi bo veliko zanimivega, kar je povezano z rejo drobnic. Obiskovalci si bodo poleg napetega tekMOVANJA in ovc ter koz lahko ogledali izdelke, ki jih dobimo pri reji drobnic, in poskusili odlične jedi iz mleka in mesa drobnic ter kupili potrebno za svoje delo. Obenem si boste lahko ogledali sejem Kmetijska tržnica, na katerem se poleg lokalnih pridelovalcev s svojo ponudbo predstavijo tudi ostali ponudniki s širšega področja med Trstom in Reko. Letošnja nosilna tema sejma je prav drobica in njeni izdelki.

Vabimo vas, da se nam pridružite in preživite lep in zanimiv dan.

Organizatorji

Več priložnosti kot pomislekov

Hrvaška je 1. julija postala 28. članica Evropske unije (EU), ki je s tem bogatejša za hrvaške naravne, kulturne, tradicijske in številne druge vrednote. Pomembno vlogo je odigrala hrvaška kmetijska svetovalna služba. V predpristopnih pogajanjih je strokovno pomagala, da so hrvaški kmetje, ribiči in vsi prebivalci na podeželju čim bolj pripravljeni na priložnosti in izzive, ki jih nudi EU.

Z vstopom v EU dobiva hrvaško kmetijstvo svež veter v jadra. Ne glede na številne dvome pri hrvaških kmetih, se bodo mnogi pogoji zanje izboljšali. Odpira se velik trg za izvoz kmetijskih pridelkov. Po drugi strani pa je tisto, kar sicer trenutno hrvaške kmete skrbi, to je uvoz kmetijskih pridelkov in izdelkov, že nekaj časa v veljavi. Pričakovati je, da se bodo znižale cene re-promateriala (gnojil, sredstev za varstvo rastlin, semen), kar je do sedaj hrvaškim kmetom zmanjševalo konkurenčnost v primerjavi s kmeti v EU.

Vstop v EU pomeni spremembe pri načinu financiranja kmetijstva. Drugačne bodo podpore in neposredna plačila, dana bo možnost korišče-

nja sredstev iz skladov za razvoj kmetijstva in podeželja. Po drugi strani pa vstop pomeni ukinitve vseh carinskih zaščit pri uvozu in izvozu kmetijskih in živilskih pridelkov.

ZAŠČITA PRIDELKOV, IZDELKOV IN JEDI

Hrvaška na evropski trg prihaja z do sedaj samo 12 zaščitenimi pridelki in izdelki, kot so varaždinsko zelje, drniški in krčki pršut (z otoka Krk), poljički soprarnik (pita z blitvo, čebulo in peteršiljem). Eno leto po vstopu bo Hrvaška lahko na ravni EU registrirala in zaščitila še nekatere pridelke in izdelke. Na seznam bodo vključena vina opolo, plavac in samoborski bermet ter žgane pijače hrvaški tropi-

novec, hrvaška travarica, pelinkovec, hrvaška stara slivovka, slavonska slivovka in zadrski maraskino.

V pogajanjih z EU je Hrvaška ohranila neposredna plačila v višini približno 373 milijonov evrov letno. Če ne bi izpogajali možnosti sofinanciranja iz državnega proračuna, bi bili kmetje, ki prejemajo plačila, po novem na slabšem. Zaradi uspešnih pogajanj bodo ostala sredstva na enaki ravni kot pred vstopom, nekatere kulture bodo celo na boljšem.

Za vinogradništvo in vinarstvo bo namenjenih 10,8 milijonov evrov letno. Še vedno je prepovedano zasajanje novih vinogradov (dovoljena je obnova starih), po letu 2014 pa se ta

omejitev ukinja. Hrvaška kvota za prirejo mleka je 765 milijonov litrov mleka, kar je več, kot je Hrvaška sposobna pridelati, vendar je to manj pomembno, saj se kvote leta 2015 ukinjajo. Kvota za pridelavo 180.000 ton sladkorja se Hrvaški povečuje na 192.877 ton, je pa vprašljiva dolgoročna politika podpore pridelavi sladkorja.

Za razvoj podeželja bo imela Hrvaška na voljo 300 milijonov evrov na leto.

PREUSMERITEV NEKATERIH KMETIJ JE NUJNA

Pričakovati je, da manj tržno naravnane kmetije, kjer gospodarijo starejši, in kmetije, ki se še niso specializirale na do-

Slovenski obmejni kmetje o vstopu hrvaške v EU

S prvim julijem je Hrvaška vstopila v Evropsko unijo. Kaj pričakujejo od vstopa, kakšne so prednosti in kakšne pasti za slovensko kmetijstvo smo povprašali nekaj kmetov z območij, ki mejijo na Hrvaško.

Danilo Markočič, oljkar z Obale:

Z vstopom Hrvaške se je na evropskem trgu razširila ponudba oljčnega olja. Z intenzivnim sajenjem oljk pred vstopom v EU (tudi v Istri) se je/bo bistveno povečala ponudba

vrhunskega oljčnega olja. S povečano ponudbo bo večji pritisk na trg in prepoznavnost Istrskega oljčnega olja. Vložena sredstva v prepoznavnost Istrskega oljčnega olja se bodo odražala tudi na prepoznavnosti slovenskega oljčnega olja. Vstop pomeni tako nevarnost kot tudi priložnost, ki pa jo moramo slovenski oljkarji oplemenititi z vrhunsko kakovostjo z zaščiteno označbo porekla. Kakovost, potrjena tudi na mednarodnih tekmovanjih, pa si zasluži primerno ceno.

Nikola Djak, ekološki živinorejec iz Čičarije:

Vstop Hrvaške v EU je za našo kmetijo v vsakem pogledu pozitiven, saj bomo lažje prodajali čez mejo janjce, kozličke,

žrebeta in teleta, pa tudi mlečne izdelke. Povpraševanje je veliko. Že pred vstopom so hrvaški kupci kupovali sir. Kupili so dva, tri hlebce, sedaj pa je zanimanje po večjih količinah. Tudi cena za naše izdelke in meso je na Hrvaškem boljša, tako da menim, da bomo spet pridobili nekdanje trge.

Stane Pašič, rejec drobnice iz Bele krajine:

S sosednjo državo imamo veliko skupnega in prav gotovo bomo našli tudi na področju reje drobnice več možnosti za sodelovanje. Ker ima težave z zaraščanjem tudi Hrvaška, jim bomo lahko pomagali s prodajo kakovostnih plemenskih živali. Ker pa so ljubitelji pečenih jagenjčkov na ra-

AKTUALNO

ločeno prirejo ali pridelavo, ne bodo mogle nadaljevati sedanje pridelave, saj na skupnem trgu ne bodo konkurenčne. Za take kmetije je rešitev v iskanju drugih virov prihodkov skozi dopolnilne dejavnosti ali turizem na podeželju. Strukturna politika, ki med drugim vključuje dohodkovne podpore, bi morala ublažiti te spremembe in zagotoviti primeren življenjski standard za to kategorijo kmetij.

Napačno bi bilo sklepati, da se ti procesi dogajajo zgolj zaradi vstopa Hrvaške v EU in da je zmanjšanje števila kmetij samo po sebi negativen proces. Podoben proces poteka tudi v EU, saj se letno število kmetij zmanjšuje za dva do tri odstotke, in ti procesi ne morejo zaobiti Hrvaške. Dejstvo je, da je opuščanje kmetovanja za del kmetij najboljša rešitev. Ob tem je lahko razveseljivo to, da opuščanje neke dejavnosti poraja začetek novih, kar prav tako prispeva k razvoju kmetijstva in podeželja v celoti.

Za hrvaško vinogradništvo in vinarstvo bo v namenjenih 10,8 milijonov evrov letno.

Na tem področju je bilo že veliko narejenega pri gradnji malih predelovalnih obratov (največ mali sirarni), ki finalizirajo pridelke v izdelke in so tudi

del turistične ponudbe. Tu ima Hrvaška zelo velik potencial, saj ima možnost prodaje kmetijskih pridelkov in izdelkov na obalo Jadranskega morja, kjer

tujci želijo uživati v domači avtohtoni hrani.

»VLADIMIR NOVOTNY,
Hrvaška kmetijska
svetovalna služba

žnju tudi oni, bo to sodelovanje med nami le še okrepiło.

Mihael Pribožič, prašičerejec z dopolnilno dejavnostjo predelavo mesa na kmetiji z Bizeljskega:

Pred razpadom Jugoslavije smo kmetje veliko prodajali na zagrebški tržnici. Sedaj pričakujemo obnovev teh prodajnih poti, večjo čezmejno izmenjavo pridelkov in izdelkov ter več možnosti sodelovanja ob raznih prireditvah. Obetamo si večjo prodajo, predvsem sadja, vin in mesnih izdelkov. Žal pa nam niso znani pogoji za prodajo na tržnicah čez mejo. Predlagam, da zbornični urad KGZS prouči hrvaške predpise in nas s tem seznaní. KGZS naj se vključi v promocijo slovenskih pridelkov na

Hrvaškem in podpre dejavnosti, da bi hrvaški kupci prišli na naše kmetije.

Dragica Cestnik, vinogradnica iz Haloz:

Odprta meja je v vsakem primeru dobrodošla in nam bo olajšala življenje. Trgovanje bo lažje. Nekoč so prihajali kupci s Hrvaške in pokupili večino presežkov grozdja in mislim, da bo to postalo za hrvaške kupce spet zanimivo. Seveda pa zaradi krize ne smemo imeti prehitro prevelikih pričakovanj. Glede možnosti prodaje na Hrvaškem moramo zadeve še preveriti in pri tem pričakujem pomoč zbornice.

Franc Štih, poljedelec iz Prlekije:

Smo dvolastniki, kar pomeni, da imamo

skoraj pol njiv na Hrvaškem. Sprostitev meje je olajšanje, saj bomo lahko nemoteno prevažali pridelke. Do vstopa skoraj nismo mogli pridelovati krompirja, saj so bili postopki na meji zelo dolgotrajni. Glavno pričakovanje nas dvolastnikov pa je, da bomo lahko uveljavljali neposredna plačila tudi za zemljišča, ki jih obdelujemo na Hrvaškem. Tudi za živinorejske kmetije bo sedaj enostavneje, saj je bila do sedaj težava obtežba po hektarju ter razvažanje gnoja in gnojevke. Kar se tiče cen, pa je pričakovati večjo ponudbo hrvaških pridelkov, na primer pšenice, ker je pri nas odkupna cena občutno višja.

»MARJAN PAPEŽ

Manj bremen in več spodbud

Okrogla miza na Slomu kot uvod v državne kmečke igre.

Državne kmečke igre, ki jih je Zveza slovenske podeželske mladine (ZSPM) v začetku julija organizirala na Slomu, so imele v petek, 5. julija, večerni uvod. Pred polno dvorano v Slomškovi rojstni hiši so namreč pripravili okroglo mizo Zaposlovanje na podeželju in podjetništvo – ovire sodobnega kmetovalca, na kateri so predstavili težave, s katerimi se srečujejo mladi kmetje pri naložbah in novogradnjah na podeželju. Predsednik KGZS Cvetko Zupančič je med drugim v razpravi dejal, da se prihodnosti in razvoja Slovenije ne da graditi na davkih, temveč na razvojnih in proizvodnih spodbudah. »Kmetje nismo proti obdavčitvam, vendar morajo biti te razumne in sprejemljive za vse,« je še dodal.

Na dobro obiskani okrogli mizi so razpravljali o ovirah in spodbudah za zaposlovanje ter podjetništvo na podeželju.

Na okrogli mizi so sodelovali tudi minister za kmetijstvo in okolje mag. Dejan Židan, ki je predstavil uspešnost pogajanj Slovenije pri novi skupni evropski kmetijski politiki. Predstavniki mladih kmetov Jurij Oset je na kratko po-

jasnil svoje izkušnje pri razvoju svoje kmetije, medtem ko je župan občine Šentjur mag. Marko Diaci predstavil in zagovarjal ukrepe občine, s katerimi skušajo obdržati mlade na podeželju.

svoje igralske sposobnosti na temo, ki je za njihov kraj najbolj značilna.

Tekmovalci oziroma zmagovalne ekipe regijskih tekmovanj so prišle iz devetih slovenskih regij, od Primorske do Pomurja. Letošnji zmagovalci prihajajo z Dolenjske, in sicer je zmagala ekipa Društva podeželske mladine Zbure. Drugo mesto je osvojila ekipa DPM Šentjur, tretje pa DPM Slovenske Konjice. V košnji je bil najboljši Marjan Gorenc iz DPM Mirna peč, najboljša grebljica pa je Valerija Zupan iz Zbur.

»ROBERT PEKLJAJ

Okrogla miza, ki jo je pripravila ZSPM v sodelovanju s KGZS, je bila del projekta Kmetijstvo je zakon, ki ga v sodelovanju z Evropsko komisijo pripravlja Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije. Cilj projekta je predstaviti poklic kmeta kot poslovno priložnost in izziv mladim. Projekt spodbuja mlade, da se odločijo za kmetovanje. Tudi v sklopu partnerstva med Evropo in kmeti, ki je opredeljeno v skupni kmetijski politiki.

Sofinancira Evropska unija,
Generalni direktorat za kmetijstvo
in razvoj podeželja.

SPRETNOST IN ZNANJE

Naslednji dan so se domače in tuje ekipe na 26. državnih in 6. mednarodnih kmečkih igrah pomerile v raznih spretnostih pri kmečkih opravilih, kot so ročna košnja in grabljenje, pobiranje krompirja in prenašanje jajc. V sklopu prireditve so se predstavile regije, kjer so mladi s podeželja pokazali tudi

Foto: Tomo Jeseničnik

Spletna ponudba pridelkov in izdelkov slovenskih kmetij

Prihodnost zasavskega podeželja

KGZS aktivno sodeluje v lokalni akcijski skupini Društvo za razvoj podeželja Zasavje.

Kaj pa je tako obetajočega v Zasavju, bi se vprašal kdo, ki ne pozna naših krajev in vidi Zasavje le v povezavi z rudarstvom in industrijo. Zasavje, kljub majhnosti v primerjavi z drugimi večjimi in razvitejšimi regijami, premore mnogo zanimivega, skrivnostnega in neodkritega. Zasavsko podeželje boste našli še skoraj povsem neokrnjeno, kot bi spalo vsa ta leta, ko je bila industrializacija na višku.

V letu 2007 je bila na pobudo lokalnih skupnosti, civilne družbe in preostalih akterjev na podeželju ustanovljena lokalna akcijska skupina LAS Društvo za razvoj podeželja Zasavje. Preko lokalne akcijske skupine pridobimo za Zasavje še kako potrebna evropska sredstva iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP), konkretnije LEADER sredstva. Ta sredstva so bila od ustanovitve dalje preko javnih pozivov dodeljena kar 37 različnim izvedbenim projektom.

Eden od omenjenih projektov se imenuje »Ustvarimo pogoje za razvoj perspektivnih dejavnosti na zasavskem podeželju - Perspektiva zasavskega podeželja«, katerega nosilec je LAS Društvo za razvoj podeželja Zasavje. Prvi namen projekta je ustvariti ustrezno vzdušje in primerno klimo med potrošniki, zasavsko javnostjo in akterji podeželja preko informativno-izobraževalnih dogodkov. Vsi akterji na podeželju bodo prepoznali rezultate razvojnih projektov, jih začeli ceniti in se identificirati z

domačim okoljem. Tako bodo ustvarjeni pogoji za trženje v lokalnem okolju in ustvarjena delovna mesta na podeželju. To je animacija za nove, potencialne podjetnike, ki bodo začeli razmišljati o začetku nove dejavnosti. Poleg tega je cilj tudi razviti in vzpostaviti celostno podoben darilnega programa za proizvode zasavskega podeželja, ki je že vzpostavljena preko spletne strani LAS Društva za razvoj podeželja Zasavje (www.las-zasavje.si/katalog).

Projekt je zasnovan v dveh fazah. V prvi fazi projekta sta bila realizirana dva informativno-izobraževalna dogodka. Na prvem dogodku, izvedenem v Turju (občina Hrastnik), so se predstavile kmetije z dopolnilno dejavnostjo z namenom, da bi vzpodbudile potencialne kmetije in bodoče podjetnike k razmišljanju o začetku opravljanja podobnih dejavnosti. Predavateljci dr. Anita Solar (BF), Janez Gačnik in Andreja

Brence (KGZS – Zavod NM) so predstavili možnosti razvoja sadjarstva, pridelave lupinarjev in jagodičja v Zasavju v povezavi z razvojem podjetništva ter možnostjo trženja. Primere dobrih praks so predstavili Ivanka Rožej, ki se ukvarja s pridelavo in predelavo jabolk, Ludvik Kupšek s pridelavo orehov in dopolnilno delavnostjo peka kruha in pekovskih izdelkov in Vid Sopotnik s pridelavo jagod.

Drugi dogodek je bil izveden na Dobovcu (občina Trbovlje), glavna tematika je bila zelenjadarstvo. Predavateljci Ana Ogorelec (KGZS – Zavod LJ) in Fanči Perdih (Amarant d.o.o.) sta predstavili možnosti razvoja zelenjadarstva v Zasavju, pa tudi o možnostih pridelave zelenjave za oskrbo kupcev in domačo oskrbo v jesensko-spomladanskem času. Primere dobrih praks so predstavili Damjana Napret Čeperlin, ki prideluje sadike zelenjave, eko-

loški kmetiji Sopotnik in Kos, ki pridelujeta zelenjavo za znane kupce, ter podjetje Kumpulast, ki izdeluje vrtno orodje in ostale pripomočke za oskrbo vrtnin in zelenjave. Dogodka sta se zaključila z vodeno poskušnjo zasavskih jedi z vključitvijo lokalno pridelane hrane, povezane s tematiko dogodkov. Dogodki so bili dobro obiskani in pustili pozitivne vtise. Dodajam komentar kmetije Kos, ki pove vse: »Posledica sodelovanja naše kmetije na dogodkih LAS je, da smo vzpostavili stike z drugimi proizvajalci, dobavitelji semen, sadik in ostalega repromateriala za vzpostavitev proizvodnje na naši kmetiji. Ker smo postali dovolj prepoznavni, sedaj nimamo težav s trženjem niti ne z oskrbo naše kmetije z vsem potrebnim za nemoteno proizvodnjo zelenjave ter peko kruha in potic.«

»KARMEN SKALIČ HOLEŠEK,
KGZS – Zavod LJ

»FOTO: BRANKO KLANČAR

Skupne korenine in zgodovina

Strokovna ekskurzija Združenja predstavnikov agrarnih skupnosti Slovenije

Združenje predstavnikov agrarnih skupnosti Slovenije (ZPASS) je v začetku avgusta organiziralo strokovno ekskurzijo na avstrijsko Koroško, natančneje v Milje (Millstatt) ob Miljskem jezeru. Tam smo si ogledali planino Lammersdorfer Alm in se spoznali z ureditvijo agrarnih skupnosti na Koroškem.

Slovenske in avstrijske agrarne skupnosti si delijo svojo skupno pravno zgodovino, hkrati pa bi za Koroško lahko rekli, da so nam skupne tudi naše korenine. Ravno ta skupna pravna zgodovina, ki je uredila vprašanje agrarnih skupnosti na tleh "stare Avstrije", je danes še močno prisotna tudi v pri nas. Posebej še tam, kjer so agrarne skupnosti ohranile skupno pašništvo. Zato je obisk Koroške v današnjem času, ko se v Sloveniji aktivno ureja pravno vprašanje agrarnih skupnosti (osnutek zakona naj bi v MKO dal v javno razpravo jeseni), še posebej zanimiv.

Strokovne ekskurzije se je udeležilo preko šestdeset udeležencev iz dobrih dvajsetih agrarnih skupnosti iz vse Slovenije. Poleg tega so se nam na ekskurziji pridružili tudi zamejski Slovenci iz Kraških jusov. Cilj udeležencev je bil spoznati delovanje agrarnih skupnosti v Avstriji in iz tega potegniti primerjave s pravnim stanjem agrarnih skupnosti v Sloveniji ter z možnimi rešitvami oblikovati prihodno zakonodajo. V Avstriji so nas gostili predstavniki Urada Koroške deželne vlade iz kmetijske agencije, Zveza agrarnih skupnosti

Koroške ter predsednik pašne skupnosti Lammersdorfer.

Koroška se v obdobju med drugo svetovno vojno in po njej ni soočila z različnimi oblikami nacionalizacije in preoblikovanja agrarnih skupnosti ter je tako ohranila izvorni načini ureditve agrarnih skupnosti, ki velja še danes. Predstavniki kmetijske agencije, ki bdi nad delovanjem agrarnih skupnosti, nam je v bistvenih poudarkih orisal položaj in problematiko agrarnih skupnosti v Avstriji. Iz njegovega orisa bi lahko povzeli, da je pravni položaj AS od dežele do dežele v Avstriji različno urejen. Za Koroško velja, da so AS pravne osebe javnega prava. Lastnice premoženja so AS kot take, v C listu zemljiške knjige pa je zavedeno, kateri lastniki kmetij oz. zemljiško knjižnih vložkov imajo pravico na zemljiščih agrarne skupnosti. Te pravice pa podrobno urejajo njihova pravila. Agrarne skupnosti kot take na nek način nimajo absolutne pravice razpolaganja s svojim premoženjem, saj jim letne načrte ter morebitne prodaje premoženja oz. večje posege v premoženje potrjuje deželna kmetijska agencija.

Kako upravljajo agrarno skupnost, nam je predstavil predsednik agrarne skupnosti Lammersdorfer. V svoji predstavitvi je predvsem omenil, da je pomembno ohranjati dobre odnose med članstvom agrarne skupnosti in dosledno urejati koristi in bremena, ki jih nosi članstvo v agrarni skupnosti. Planina, ki smo jo obiskali, ima skupnih površin nekaj pod

300 hektarjev, od tega slabo polovico aktivnih kmetijskih zemljišč. Glavna dejavnost planine je paša goveje živine in proizvodnja mlečnih izdelkov. Za lastno proizvodnjo so se odločili zaradi nizkih odkupnih cen mleka in dobrih možnosti prodaje mlečnih izdelkov na tej turistično zelo obiskani točki. Za delovanje planine v sezoni skrbita dva pastirja in sirar, ob večjih delih pa sodelujejo tudi člani družinami. Velik poudarek dajejo možnostim počitniškega dela za otroke članov, saj s tem krepijo in ohranjajo navezanost vseh generacij na dejavnost skupnosti.

Ob povratku s planine smo si ogledali samostan v Miljah, ki so močno povezane z zgodovino Karantanije in s karantanskim vojvodom Domicjanom. Uspešno in z velikim zadovoljstvom udeležencev smo tako zaključili prvo strokovno ekskurzijo, v prihodnje pa se že pogovarjamo o tem, da bi obiskali naše prijatelje na Tržaškem.

»TINE PREMRL,
ZPASS

Vse kar potrebujete pri opravljanju težkih in zahtevnih del v kmetijstvu, gradbeništvu, skladiščih, lesni industriji, urejevanju okolja...
dobite pri nas, na enem mestu,
kjer vam zagotavljamo tudi profesionalen in brezplačen servis.

Generalni zastopnik za Manitou in Mecift za Slovenijo ter prodaja Wacker Neuson.

LinFis d.o.o., Ponova vas 4c, 1290 Grosuplje, 01 781 00 40, info@linfis.si

Emil Peternel univ. dipl. inž. zoot.
MOŠNJE 22a,
4240 RADOVLJICA
mobi: 041 672 094
fax: 04 533 81 42
tel: 0043 664 4855 683
email: emil.peternel@siol.net

www.agrozoot.si

Mlečni napitki

SIROTKA
PINJENEC
JOGURT
SADNI JOGURTI

Mesni izdelki

JELENOVA SALAMA
DOMAČA SALAMA V.P.
ŽREBIČKOVA SALAMA
DELNO DIMLJENA KLOBASA
DOMAČA SUŠENA KLOBASA
PREKAJENA ZASEKA

Mlečni izdelki

MASLO
KAJMAK
ZELIŠČNI SIR
DIMLJENA SIRARSKA SKUTA

Zorjeni siri

KOZJI SIR
STARAN POLTRDI SIR
OVČJI SIR
DIMLJEN OVČJI SIR
DIMLJENI SIR
MEŠAN SIR
OŽEMČEK
KMEČKA GAUDA
SIR KOSEC

Vsi izdelki imajo EKO certifikat ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (SV – EKO - OO1)

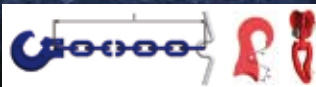
SNEŽNE VERIGE
DEREZE ZA ČEVLJE
VERIGE ZA GOZDARSTVO
VERIGE ZA KMETIJSTVO
ZAŠČITNE VERIGE ZA
DELOVNE STROJE

www.veriga-lesce.com

VERIGA®

VERIGA K.F., d.o.o.,
Alpska 43, 4248 Lesce,
T: +386 4 537 09 00
E: prodaja@veriga-lesce.com

Sistemi za zbiranje in uporabo deževnice

- rezervoarji, filtri, črpalke in ostala oprema

Pohodni podzemni rezervoar Carat RS. Sistem vsebuje rezervoar Carat RS 4800 L, nastavljen pokrov, filter, plavajoč sesalni odjem ter potopno črpalko z avtomatiko. Sistem je namenjen uporabi deževnice na vrtu. **Akcijska cena z DDV in dostavo je 1.524,14 eur.** Na voljo različne velikosti - tudi v povozni izvedbi do 12,5 t skupne obremenitve.

Carat RS
Slika je simbolična

V mesecu avgustu,
izkoristite akcijske cene

sistemov za zbiranje in uporabo deževnice. Prihranite.
Na voljo tudi sistemi v nizkih povoznih rezervoarjih Platin

Ugodne cene za biološke čistilne naprave

-brez elektrike ; namesto kompresorja - naravni vlek
-z elektriko ; minimalno pokvarljivih delov

Biološki čistilni napravi Biorock in ClearFox delujeta po principu gravitacije in naravnega vleka brez elektrike in dodajanja kemikalij. Samodejno delovanje z minimalnimi stroški vzdrževanja. Pridružite se več kot 50000 zadovoljnim kupcem po celem svetu.

ARMEX ARMATURE d.o.o., Ivančna Gorica, 01/78 69 270

www.cistilnenaprave-dezevnica.si www.armex-armature.si

Ekološka reja prašičev

Ekološka prašičereja ima prihodnost v slovenskem kmetijstvu.

Znotraj ekološkega kmetovanja je ekološka prašičereja način trajnostnega kmetovanja, ki temelji na kroženju hranil in ravnovesju v sistemu tla-rastline-prašič. Ekološka kmetija mora spoštovati načela ekološkega kmetovanja, nosilec pridelave se mora izobraževati in se vključiti v kontrolo ekološkega kmetovanja in pridelovati v skladu s pravili ekološke pridelave. Prehodno obdobje iz konvencionalne pridelave v ekološko je predpisano in traja 2 leti. Preusmeritev se začne po prijavi kontrolni organizaciji in podpisu pogodbe o kontroli in certifikaciji ekološkega kmetovanja. Priporočljivo je, da se v letu odločitve prijavi kmetija kontrolni organizaciji do 31. decembra.

KAJ PRAVIJO PREDPISI

Podrobnosti ekološke prašičereje določa Pravilnik o ekološki pridelavi in predelavi kmetijskih pridelkov oziroma živil, Ur. l. RS št. 71/2010. Določila našega pravilnika so prilagojena zahtevam evropske uredbe (ES) št. 834/2007.

Ekološka prašičereja temelji na lastni pridelavi krme in obremenitvi do največ 170 kg dušika na hektar, kar pomeni, da imamo lahko 6 plemenskih svinj na hektar ali pri reji

Preglednica 1. Število živali oziroma stojišč na hektar razpoložljivih kmetijskih zemljišč

Kategorija prašičev	Največje dovoljeno število živali/ha Vrednost, ki ustreza 170 kg N/ha/leto
Plemenske svinje	6 stojišč
Pujski tekači	74 (stojišč)
Prašiči pitanci	14 (stojišč)
Drugi prašiči	14

prašičev pitancev 14 stojišč na hektar razpoložljivih površin. Obremenitev kmetijskih površin na ekološki kmetiji iz preračuna koeficientov posamezne kategorije prašičev ne sme presegati 1,9 GVŽ na hektar. Število živali na enoto obdelovalnih površin ekološkega kmetijskega gospodarstva ne sme presegati števila živali, določenega s predpisi, ki urejajo dobro kmetijsko prakso, in z Uredbo o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov. Na ekološkem kmetijskem gospodarstvu uporaba organskih gnojil v enem letu ne sme presegati 170 kg dušika na hektar obdelovalnih zemljišč in travnikov. Kmetija, ki ima v reji 20 plemenskih svinj, okvirno proizvede 20 x 0,32 x 80 kg N = 512 kg N, za kar potrebuje 3 hektare kmetijskih površin, da ne preseže obremenitve 170 kg dušika na hektar.

Pravilnik določa minimalne standarde glede hlevskih površin (velikost talne površine, potreben izpust, ležalni del, zračenje, osvetlitev ...). Ležišče oziroma počivališče za živali mora biti dovolj veliko, udobno, čisto in suho, zgrajeno iz čvrste konstrukcije, nastlano s slamo ali drugim primernim naravnim materialom. Tla v objektih za rejo prašičev morajo biti glad-

Preglednica 2. Priporočene velikosti talnih površin glede na kategorijo prašičev v reji

Kategorija	Površina v hlevu v m ²	Površina izpusta v m ²
Svinja s pujski do 40 dni laktacije	7,5	2,5
Prašiči pitanci do 50 kg	0,8	0,6
Prašiči pitanci do 85 kg	1,1	0,8
Prašiči pitanci do 110 kg	1,3	1,0
Pujski od 40 dni in do 30 kg	0,6	0,4
Plemenske svinje	2,5	1,9
Plemenski merjasci	6,0	8,0

ka, vendar ne spolzka. Najmanj polovica celotne talne površine mora biti polna, brez rešetkaste ali mrežaste konstrukcije. Sistem reje mora biti prilagojen etološkim zahtevam prašičev. Vezana reja je prepovedana. Skupinska reja je predpisana za vse kategorije, razen za doječe svinje v času laktacije. Zahteva se izpust prašičev iz boksa ali hleva in zagotovljen izpust na travno površino, ko so vremenske razmere ugodne.

Prašiči morajo imeti zagotovljeno možnost prostega izpusta in dostop do izpustnih površin vedno, ko to dovoljuje fiziološko stanje živali, vremenske razmere in stanje zemljišča, razen če to prepovedujejo predpisi s področja veterine. Končna stopnja pitanja prašičev za prirejo mesa sme potekati tudi samo v objektih brez izpusta ali ograda na prostem, če to obdobje ni daljše od ene petine življenjske dobe teh živali.

Ugodno počutje plemenske svinje v porodnem boksu je povezano tudi z uporabo stelje, ki omogoča zadovoljevanje etološke potrebe po ritju, žvečenju in izdelavi gnezda.

Izpusti za prašiče v ekološki reji so potrebni za dobro počutje živali. Odprtine izpustov za posamezno kategorijo so sledeče: pujski (širina) 20 x (višina) 20 cm, pitanci 45 x 70 cm, plemenske svinje 70 x 100 cm in plemenski merjasci 80 x 120.

KATERO PASMO IZBRATI

Na kmetiji mora biti celotna reja prašičev preusmerjena v ekološko rejo, druge živinorejske panoge pa so lahko na isti kmetiji izven ekološke pridelave v ekstenzivni obliki brez industrijskega načina reje. To pomeni, da na istem kmetijskem gospodarstvu ne moremo imeti ekološke in konvencionalne prašičereje.

Za ekološko rejo prašičev izberemo odpornejše in prilagodljivejše ter avtohtone pasme (krškopoljska). Občutljiva pasma pietrain ni najbolj primerna za ekološko rejo, ostale pasme iz slovenskega nacionalnega programa pa so lahko. Robustnejša pasma je na primer pasma duroc.

Dokup živali je dovoljen iz konvencionalne reje. Za obnovo plemenske črede lahko le-

EKOLOŠKO KMETOVANJE

tno dokupimo do 20 % živali iz konvencionalnih rej. Za pitanje lahko ekološka reja kupi pujske do telesne mase 25 kg iz konvencionalnih rej. V primeru menjave pasme oziroma povečevanje obsega reje je dokup plemenskih prašičev lahko tudi večji od 20 % na leto. Plemenske merjasce lahko dokupujemo iz konvencionalnih rej oziroma osemenjemo plemenske svinje.

S ČIM KRMIMO PRAŠIČE

Prehrana prašičev temelji na ekološko pridelani krmni na lastnih površinah. Po uredbi EU je potrebno zagotoviti pri pitanju prašičev 50 % krme iz domače pridelave. Dovoljeno je dokupiti do 50 % suhe snovi krme na leto, vendar le ekološko pridelane. Kmetiji, ki se preusmerja v ekološko rejo, je v obdobju preusmeritve dovoljeno do 60 % dokupa krme. Prepovedano je krmljenje krme gensko spremenjenih rastlin, krme, proizvedene z uporabo kemičnih topil (oljne tropine), prepovedani so pospeševalci rasti (hormoni), sintetične aminokisliline, beljakovine živalskega izvora razen mleka v prahu. V dnevni obroki morajo prašiči imeti kakovostno voluminozno krmo (svežo, suho ali silirano).

Primeri krme: koruzni zдроб, ječmenov zдроб, pšenični zдроб, zдроб tritikale, otrobi žit, krmilne moke, krmni grah, njivski

bob, sojino zrnje, seme sončnic, proizvodi iz predelave olja po hladnem postopku brez uporabe topil. Primerne so okopavine (krmna pesa, krompir ...), pivske tropine, mleko v prahu. Za vse velja, da morajo biti iz ekološke pridelave. Uporabljamo mineralno-vitaminske mešanice za ekološko rejo.

V pridelavi krme moramo upoštevati kolobar, skrb za rodovitnost tal – gnojenje z organskimi gnojili, prepoved uporabe lahko topnih mineralnih gnojil in sintetičnih sredstev za varstvo rastlin. Izvajati moramo dobro kmetijsko prakso pri gnojenju kmetijskih rastlin.

V pridelavi krme uravnavamo preprečevanje pojava rastlinskih boleznih, škodljivcev in

plevela s kolobarjem, obdelavo tal in z izbiro odpornejših sort in z nekaterimi dovoljenimi zaščitnimi sredstvi in biotehničnimi postopki.

ZDRAVSTVENO VARSTVO IN VETERINARSKA OSKRBA

Preventivno zdravstveno varstvo prašičev uravnavamo z izbiro primerne pasme živali, s tehnologijo reje, ki je prilagojena etološkim zahtevam prašičev in spodbuja odpornost živali na bolezni, z uporabo kakovostne ekološke krme in z zagotavljanjem primerne gostote živali ter s tem izogibanju negativnim vedenjskim in zdravstvenim pojavom.

V primeru boleznih in poškodb je pomoč veterinarja nujna. Pri izbiri zdravljenja v največji možni meri uporabi dovoljena sredstva in načine zdravljenja v skladu s pravilnikom. Zdravljene živali se morajo vidno označiti, karenca uporabljenih sredstev se mora podvojiti oziroma se določi 48 ur v primerih, ko le-ta ni posebej določena. Obvezna cepljenja se izvajajo tudi v ekološki reji. Preventivna uporaba kemično sintetiziranih veterinarskih medicinskih izdelkov ali antibiotikov ni dovoljena. Uporaba snovi za pospeševanje rasti ali priraje (vključno z antibiotiki, kokcidostatiki in drugimi kemično sintetiziranimi sredstvi) in uporaba hormonov in podobnih snovi za kontrolo razmnoževanja (npr. za indukcijo ali sinhronizacijo estrusa) ali za druge namene ni dovoljena.

Postopki krajšanja repkov in ščipanje zobkov pri pujskih niso dovoljeni kot rutinsko delo, ampak samo v primeru pojava težav v reji. V rejah na nastilj tudi praviloma ni težav z grizenjem repov. Kastracija moških živali je dovoljena. Pri razmnoževa-

nju sta dovoljena naravni pripust in osemenitev, drugi način razmnoževanja niso dovoljeni.

Evidenco rejnih živali vodi na predpisan način služba za identifikacijo in registracijo živali na ministrstvu, pristojnem za kmetijstvo. Imetnik živali mora zagotoviti, da se lahko kadarkoli ugotovi istovetnost živih živali z uporabo ustreznih tehnik za posamezne vrste živali: posamično ali po skupinah v primeru ugotavljanja istovetnosti prašičev.

Pravilo za vzdrževanje čistoče v boksu je, da so boksi ozki in globoki, da so zagotovljene različne površine in vmesne pregrade. Tam, kjer želimo, da prašiči ali pujski blatijo, mora biti več svetlobe, več prepriha, groba talna površina in vidne pregrade med boksi, kjer se prašiči srečujejo s sosednjimi boksi. Globina boksov naj bo vsaj 5 m v hlevu in še dodatno izpust ob hlevu. Širina je lahko od 1 m do 2,5 m.

EKOLOŠKA REJA PRAŠIČEV SE MORA ZAKLJUČITI V EKOLOŠKIH MESNIH IZDELKIH

Ekološki kmetijski pridelki oziroma ekološka živila živalskega porekla morajo izvirati iz živali, ki so rejene na ekološkem kmetijskem gospodarstvu v skladu s pravilnikom v primeru reje prašičev najmanj 6 mesecev.

Prava dodana vrednost ekološke reje je prodaja ekološkega mesa ali mesnih izdelkov. Ni dovolj, da vzrejamo ekološke živali, ampak moramo tudi nadgraditi pridelavo s predelavo in prodajo izdelkov iz ekološke reje prašičev.

»PETER PRIBOŽIČ,
KGZS – Zavod Ptuj

ZANIMIVA, A ZAHTEVNA REJA

Ekološka prašičereja ima v slovenskem kmetijstvu gotovo realne možnosti razvoja glede na to, da je meso prašičev tradicionalno povezano s prehrano. Imamo bogato tradicijo in pestrost izdelovanja suhomesnatih izdelkov znotraj pokrajine. Ekološka pridelava in predelava mesa pa sta lahko tudi ekonomsko zanimiva tržna niša. K temu moramo prišteti tudi finančne podpore iz Slovenskega okoljskega programa, ki niso zanemarljive.

Za spremembe zakona o vodah

Problematika kmetovanja na vodovarstvenih in priobalnih zemljiščih še vedno ni ustrezno rešena.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije (KGZS) že več let opozarja na neustrezno urejeno problematiko kmetovanja na vodovarstvenih območjih (VVO) in priobalnih zemljiščih.

KMETOVANJE NA PRIOBALNIH ZEMLJIŠČIH

Tega ureja Zakon o vodah, ki navaja določbo, da je prepovedano gnojenje ali uporaba sredstev za varstvo rastlin na priobalnih zemljiščih v tlorisni širini 15 metrov od meje brega voda 1. reda in 5 metrov od meje brega voda 2. reda. Takšne določbe v Sloveniji postavljajo naše kmete v neena-kopraven položaj, saj z nadpovprečnimi zahtevami za rabo gnojil in fitofarmaceutskih sredstev (FFS) ob vodotokih onemogočajo kmetovanje na zemljiščih ob vodotokih. Onesnaževanje površinskih voda bi lahko precej bolj učinkovito preprečili z uvajanjem dodatnih zahtev (npr. upoštevanje nagiba in velikosti parcele ob vodotoku, uporaba posebnih šob za aplikacijo FFS, injiciranje gnojil v tla ipd.) kot pa z uvajanjem širokih varovalnih pasov.

Za rešitev te problematike je KGZS že v letu 2010 pripravila pregled urejanja kmetovanja na priobalnih zemljiščih v ostalih državah članicah EU in ga posredovala na takratni obe pristojni ministrstvi. Kljub opozarjanju na težave, ki jih prinaša stroga zakonodaja, in nereševanju problematike, se kontrole inšpekcijskih služb nezadržno izvajajo. Vrednost kmetijskih

zemljišč na priobalnih območjih je zmanjšana zaradi omejitve gospodarjenja na njih, vzpostavljenih pa ni nobenih zakonskih osnov za morebitno pridobitev nadomestnih zemljišč, odprodajo priobalnih zemljišč po ustreznih cenah ali za izplačilo odškodnin za zmanjšanje dohodka zaradi upoštevanja zakonskih določil.

KMETOVANJE NA VVO

Kmetovanje na VVO z vzpostavitvijo vodovarstvenega režima (VVR) urejajo uredbe, ki določajo omejitve pri gnojenju in rabi FFS. Zakon o vodah sicer zagotavlja kmetom, da zaradi izvajanja zahtev v uredbah na najožjih VVO (VVO I) dobijo nadomestna zemljišča ali denarna nadomestila za izpad dohodka, vendar je določba v zakonu neustrezna in nedorečena. Večina kmetov želi nadomestna zemljišča, saj je to edina možnost za zagotovitev dolgoročnega preživetja kmetij, vendar ta rešitev v praksi zaradi neurejenih prednostnih odkupov oziroma najemov zemljišč v večini primerov ni izvedljiva.

Varovanje pitne vode je skupna skrb in dolžnost vseh, ki so bivaajo v prostoru. Kmetje se tega dobro zavedajo, zato že vrsto let, kljub neustreznim uravnalnim ukrepom s strani države, spoštujejo omejitve pri kmetovanju ob vodotokih in na območjih pitne vode. Glede na to upravičeno pričakujejo, da bo njihovo prizadevanje in upoštevanje zakonodajnih določb končno prineslo tudi razumevanje pristojnih služb v državi, da bodo vzpostavile ustrezne ukrepe, s katerimi bo omogočeno kmetovanje oziroma preživetje kmetij, ki kmetujejo na teh območjih.

Kmetje zemljišč na VVO I zaradi zmanjšane uporabne vrednosti ne morejo prodati po konkurenčnih cenah, prav tako pa ne morejo pridobiti ustrezne odškodnine za zmanjšanje dohodka iz kmetijske dejavnosti zaradi prilagoditve ukrepom VVR. Denarna nadomestila, s katerimi se trenutno rešuje situacija in jih podrobneje ureja podzakonski akt (Uredba o načinu izplačevanja in merilih za izračun nadomestila za zmanj-

šanje dohodka iz kmetijske dejavnosti zaradi prilagoditve ukrepom VVR, Uradni list RS št. 105/11, 64/12, 44/13), niso dejanska odškodnina, saj se po sedanji zakonodaji obravnavajo kot državna pomoč, ki jo mora predhodno odobriti Evropska komisija, zato prihaja pri izplačilih do težav in precejšnjih zamikov. Tako je npr. Evropska komisija šele v juliju 2013 odobrila izplačilo denarnih nadomestil za leta 2011, 2012 in 2013. Nadomestilo bodo upravičenci, ki so oddali zahtevke, prejeli najkasneje v šestih mesecih po odobritvi sheme pomoči s strani Evropske komisije za leti 2011 in 2012 oziroma najkasneje v devetih mesecih za leto 2013.

Upravljalci vodnih virov, ki so po zakonu zavezanci za izplačilo, pogosto tudi ne spoštujejo zakonodaje in ne izplačujejo teh nadomestil. Poleg

IZ DELA KGZS

tega denarna nadomestila v takšni obliki kmetom ne pokrijejo dejanske škode, saj je višina izplačila državne pomoči omejena. Zakonodaja bi morala jasno opredeliti, da denarna nadomestila na VVO I niso državna pomoč, ampak odškodnina, ki se ureja s pogodbo med izvajalcem javne službe oskrbe s pitno vodo ter upravičencem in temelji na cenitvi dejanske škode.

Območja z vodovarstvenimi režimi se z novimi uredbami nezadržno širijo, kmetje pa še vedno ostajajo brez nadomestnih zemljišč oziroma ustreznih odškodnin. Trenutna ureditev reševanja problematike ni ustrezna, saj ne zagotavlja dolgoročnega preživetja kmetij, ki kmetujejo na teh območjih. KGZS zato ves čas zahteva, da se v obdobju, ko rešitve niso ustrezno urejene, prekine izdajanje novih uredb in izvajanje obstoječih zakonskih določb ter pripravi ustrezna sprememba Zakona o vodah in podzakonskih aktov z vključitvijo tudi drugih virov onesnaženja.

CELOTEN PREGLED

KGZS je z namenom reševanja problematike pripravila pregled urejanja problematike v ostalih državah EU, analizo kmetij na VVO, predlog sprememb Zakona o vodah, predlog Zakona o interventnih ukrepih na VVO, seznam kmetijskih gospodarstev, ki želijo nadomestna zemljišča, in seznam kmetijskih gospodarstev, ki se želijo prestrukturirati.

S problematiko in svojimi predlogi ter zahtevami je KGZS skupaj s civilnimi iniciativami na vseh razgovorih seznanjala pristojno ministrstvo kot tudi predsednika Vlade RS na

sestanku 14. februarja 2011 ter Odbor za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano pri Državnem zboru na 26. seji 14. januarja 2011, 33. seji 7. julija 2011 in na 9. nujni seji 12. julija 2012.

Zaradi omenjenih težav in neustreznega reševanja te problematike je bila v juniju 2013 na KGZS ustanovljena Komisija za VVO, ki bo aktivno sodelovala v nadaljnjih razgovorih z Ministrstvom za kmetijstvo in okolje. Člani komisije so kmetje, ki kmetujejo na VVO in so bili že dosedanja pogajalci civilnih iniciativ z območij Maribora, Ljubljane, Ptuja in Murske Sobote. Komisija bo vztrajala pri dosedanjih zahtevah, da se ustrezno spremenijo Zakon o vodah in podzakonski akti v smislu urejanja pridobitve nadomestnih zemljišč in dejanskih odškodnin, da se takoj ustavi sprejemanje novih uredb in izvajanje obstoječih uredb o VVO ter da se v okviru zakonodaje obravnavajo enakovredno vsi onesnaževalci prostora, ne le kmetijstvo.

Člani komisije so bili že na prvem sestanku enotni, da je potrebno javnost obveščati o neustreznem reševanju problematike kmetovanja na VVO in od ministra Židana v začetku septembra zahtevati ponovni sestanek, saj se ta problematika ureja že od njegovega prejšnjega mandata. Če sestanek ne bo uspešen, je potrebno s problematiko seznaniti tudi predsednico Vlade RS. Če zahteve ne bodo izpolnjene, bodo kmetje pričeli z državljansko nepokorščino.

»DR. DUŠICA MAJER
in člani Komisije za VVO pri
KGZS

avto
CENTER
ORMOŽ d.o.o.

AVTOCENTER ORMOŽ d.o.o.
Hardek 44c, 2270 ORMOŽ
Tel.: (02) 741 64 11, 051 302 910
SERVIS: (02) 7416 405, (031) 322 939
NADOMESTNI DELI:
(02) 7416 407, (051) 310 999

PRODAJA TRAKTORJEV

- ugodne cene
- originalni nadomestni deli
- popravila v garanciji
- storitve na terenu

Priključki

• KREDIT LEASING • STARO ZA NOVO

• KREDIT • LEASING • STARO ZA NOVO

KOROTAN d.o.o.

Struzevo 20, 4000 Kranj
www.korotan-kranj.si
Tel.: + 386 (0)4 20 24 235,
+ 386 (0)4 20 24 237
Fax: + 386 (0)4 23 68 711

Damjan Zaplotnik:
gsm: +386 (0)31 375 278
mail: d.zaplotnik@korotan-kranj.si

www.korotan-kranj.si

ŠOLSKI CENTER POSTOJNA
VIŠJA STROKOVNA ŠOLA

vabi na informativni dan
za program višješolskega
strokovnega študija

Novost: Financiranje izrednega študija za brezposelne

Predstavitve študijskih programov bo v četrtek, **10. 9. 2013**, ob **16.30** na Višji strokovni šoli v Postojni, Ljubljanska 2

GOZDARSTVO IN LOVSTVO
(VI. st. izobrazbe)
za študijsko leto 2013/14

Informacije o programih dobite tudi na naši spletni strani:

www.vspo.si

2013

25

Proti vmešavanju v delo zbornice

Na deveti seji upravnega odbora KGZS obravnavali aktualno problematiko.

Na 9. seji upravnega odbora, ki je potekala začetka julija v prostorih Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, so člani upravnega odbora obravnavali aktualne razmere v slovenskem kmetijstvu in podprli aktivnosti zbornice. Tako so se člani upravnega odbora seznanili s potekom zakonodajnega postopka obeh predlogov zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije. Soglasno so menili, da predlog Slovenske ljudske stranke ni celovit in je škodljiv za KGZS, saj jo finančno slabi in onemogoča nje-

no nadaljnjo delo. Pozvali so ministrstvo za kmetijstvo in okolje ter vlado, da tega zakonskega predloga ne podpreta.

Upravni odbor je obravnaval vsebino pripomb KGZS na Operativni program za izvajanje resolucije o strateških usmeritvah razvoja slovenskega kmetijstva in živilstva do leta 2020 ter pozval ministrstvo za kmetijstvo in okolje, da te pripombe upošteva. Prav tako so člani upravnega odbora podprli pripombe in aktivnosti KGZS pri sprejemanju Zakona o davku na nepremičnine. Pri tem so soglasno ocenili, da

si slovensko kmetijstvo ne more več privoščiti dodatnih davčnih obremenitev. Enako velja tudi za nedavno sprejeti Zakon o ugotavljanju katastrskega dohodka, kjer pa so vseeno ugotovili, da je bilo večino zborničnih pripomb upoštevanih.

Na seji so pozornost namenili tudi agroživilski in zelenjavni verigi. Pri prvi so podprli predlog poslovnika o delu odbora za spremljanje izvajanja Kodeksa dobrih poslovnih praks med deležniki v agroživilski verigi. Pri zelenjavni verigi, kjer dogovor šele nastaja, pa so se člani upravnega odbora

strinjali z vsebino dogovora o sodelovanju in krepitvi partnerstva ter pozvali vse deležnike, naj čim prej podpišejo dogovor in ga začnejo uresničevati.

Sicer pa se je upravni odbor seznanil tudi z vsebino in rezultati študije o možnostih ponovne pridelave in predelave sladkorne pese, imenovali pa so tudi nove člane svetov kmetijsko-gozdarskih zavodov. Prav tako so potrdili zapisnik dopisne seje, na kateri so sprejeli sklep, da bo Danilo Potokar ostal kot vršilec dolžnosti direktorja do konca leta.

»ROBERT PEKLAJ

VROČE SEJEMSKE CENE

T4000
48-71kW (65-97KM)
Cenejši do **4.270€**

T5
73-84kW (99-114KM)
Cenejši do **5.050€**

T4
41-84kW (56-114KM)
Cenejši do **3.780€**

TD5
48-83kW (65-113KM)
Cenejši do **3.660€**

Pooblaščen prodajalci:
AVTOCENTER Ormož, Tel.: (02) 741 64 11
KMETIJSKI CENTER LAH, Komenda, Tel.: (01) 834 20 80
JAKŠE SAMO s.p., Šentjernej, Tel.: (07) 308 13 09
KOVAČ ROBERT s.p., Murska Sobota, Tel.: (02) 525 23 33
PATRIKS d.o.o., Dobrovo v Brdih, Tel.: (05) 330 87 40

ITRO, d.o.o., PE Štore / Tel. (03) 780 57 12 (14, 15)

NEW HOLLAND AGRICULTURE
www.newholland.si

NAVEDENI ZNESKI VSEBUJEJO DDV. FOTOGRAFJE SO SIMBOLICNE.

Začetek projekta Agro Start

Za več konkurenčnosti in inovativnosti v kmetijstvu.

Projekt AgroStart-Mednarodna mreža za podporo kmetom, malim in srednjim podjetjem v sektorjih živinoreje in hortikulture je projekt v okviru Transnacionalnega programa sodelovanja v Jugovzhodni (JV) Evropi. Glavna cilja projekta sta izboljšanje konkurenčnosti in spodbujanje inovativnega podjetništva v živinoreji, pridelavi zelenjave, sadjarstvu, vinogradništvu in pridelavi okrasnih rastlin.

Pričakovani ključni rezultat projekta je izboljšanje kakovosti in učinkovitosti podpor-

nih storitev za kmete ter mala in srednja podjetja. Oblikovan bo protokol podpornih storitev za JV Evropo, ki bo omogočil povezovanje ponudnikov storitev, svetovanja in tehnologij z izvajalci, ki želijo uvajati inovativne pristope pri svoji dejavnosti. Razvita bo mednarodna podatkovna baza ponudnikov storitev, svetovanja in tehnologij za omenjena področja. Oblikovana bo spletna stran s ponudbo podjetij in ustanov, ki ponujajo podpirne storitve, svetovanje in tehnologije za omenjene sektorje kmetij-

skih dejavnosti. Identificirani bodo primeri uspešnega uvajanja inovacij, ki bodo omogočili seznanitev z dobrimi praksami v obravnavanih sektorjih.

V projektu sodeluje 12 partnerskih ustanov iz Romunije, Grčije, Bolgarije, Italije, Albanije, Makedonije in Slovenije. Rezultati projekta bodo uporabni za vse, ki želijo izboljšati svoje delo in svojo konkurenčnost. Pričakujemo, da bo v Sloveniji mogoče identificirati veliko ponudnikov poslovnih in svetovalnih storitev, ki bodo svoje znanje in proizvode posredovali domačim in tujim kmetom, zadrugam, majhnim in srednjim kmetijsko-živilskim podjetjem. Obenem pa bo omogočeno transnacionalno sodelovanje in iskanje tehnologij, svetovanja in znanj tudi drugod. Kmetje in njihova interesna združenja bodo lahko prišli do informacij, potrebnih za odločanje pri posodabljanju svojega dela. Z uvajanjem inovativnih pristopov se bosta izboljšali tudi njihova konku-

ANKETA

V okviru projekta bo izvedena tudi anketa. Podjetja ali posamezniki, ki bi želeli sodelovati kot ponudnik ali uporabnik storitev, se lahko povežejo z vodjo slovenskega dela projekta Alešem Tolarjem na KGZS (ales.tolar@kgzs.si).

renčnost in prepoznavnost na mednarodnem trgu.

Projekt bo tekkel do novembra 2014. Vsi dogodki, novosti ter kasneje tudi primeri dobrih praks in baza ponudnikov bodo dosegljivi na spletni strani projekta, ki je v izdelavi.

» DR. JANKO RODE

TMS BREŽICE d.o.o.

07/49-66-650
07/49-90-150
tms@siol.net
www.tms-brezice.si

Husqvarna ima enega največjih in najpopolnejših asortimanov motornih žag.

Prodaja in servis vrtnih kosilnic, žag, kosilnic na laks, škroplilnic ter ostalih vrtnih in gozdarskih pripomočkov.

- Zastopništvo HUSQVARNA in MTD,
- izdelava hidravličnih cevi,
- ugodni plačilni pogoji: gotovinski popusti ali možnost obročnega odplačevanja do 24 mesecev.

Znamke strojev, ki jih servisiramo:
HUSQVARNA, JONSERED, PARTNER, MTD, GUTBROD, KAWASAKI, ALPINA, STIGA, ALKO, BRIGGS & STRATTON, KOHLER, HONDA, SOLO, MCCULLOCH

aceapol
kmetijska inženiring d.o.o.

Ageapol Kmetijski inženiring d. o. o.
Volčja Draga 42, 5293 Volčja Draga
tel.: 05/39 55 003, GSM: 041 537 356
fax.: 05/39 55 004, 330 28 04
E-mail: ageapol@ramis.net

Na vaše željo vam delno ali v celoti uredimo vse vrste namakanja:

- ureditev vira vode • črpalnišča
- filtracijo • dognojevanje preko n.s. ali fertirigacijo • avtomatizacijo in regulacijo • razvod vode • rekonstrukcije in vzdrževanja

Namakalni sistemi
Od projekta do izvedbe - kapjično in razpršilno

Občinske ceste na zasebnih zemljiščih

Ob predlogu Zakona o davku na nepremičnine je aktualna problematika neodmerjenih kategoriziranih občinskih cest.

V slovenskih občinah so še vedno pogosti primeri, ko je neka cesta ali njen del z občinskim odlokom kategorizirana kot javna cesta, po podatkih zemljiške knjige pa je takšno zemljišče (še vedno) v zasebni lasti. S takšnim ravnanjem občine posegajo v lastninsko pravico posameznikov (s prihodnjim letom pa zemljiškoknjižne lastnike lahko doleti še davčno breme).

Če se bo davek na nepremičnine nanašal tudi na kmetijska in gozdna zemljišča, bodo lastniki zasebnega, sicer kmetijskega ali gozdnega zemljišča, po katerem poteka neodmerjena, a kategorizirana občinska cesta, davek na nepremičnine plačali še za površino ceste. Tudi vrednost same nepremičnine (kmetijskega ali gozdnega zemljišča) je zaradi dejstva ceste občutno višja.

O IZVORU TEŽAVE

Lastniki zasebnih zemljišč so ob gradnji ali rekonstrukciji lokalnih cest zlasti v času od petdesetih do devetdesetih let prejšnjega stoletja največkrat prostovoljno podpisovali dokumente (izjave, dovoljenja, soglasja ipd.), s katerimi so dopuščali posege na svoja zemljišča. Ob tem je bil prenos lastništva običajno zanemarjen; na zemljišču, ki je opredeljeno z eno parcelno številko, je tako danes lahko še vedno kmetijska ali gozdna površina, del nepremičnine pa v naravi predstavlja cesta.

ODKUPI ALI RAZLASTITVE

Velik delež občinskih cest so občine kasneje zemljiškoknji-

žno uredile: najprej so se odmerile parcele s cesto, nato pa so bile na podlagi sporazumno sklenjene pogodbe z lastnikom ali pa so bile zaradi postopka razlastitve izplačane kupnine ali odškodnine oziroma je bilo dano nadomestilo v naravi. Nekatere občine pa so neodmerjene ceste z odlokom o kategorizaciji občinskih cest kar kategorizirale kot občinske ceste. Na podlagi nezakonitega in protustavnega načina kategorizacije občinske ceste je bil zasebni lastnik dejansko razlaščen, od lastninskih upravičenj mu je ostala zgolj gola lastninska pravica.

PRAVNA PODLAGA ZA REŠEVANJE TEŽAVE

Problematične so torej ostale ceste na zasebnih zemljiščih, ki jih občine niso odkupile ali se dogovorile za drugačen prenos lastninske pravice. Zakon o javnih cestah (ZJC, UL RS, št. 29/97) je državne ceste opredelil kot lastnino države, občinske pa kot last občine. Obenem je naveden predpis določil, da se brez postopka razlastitve zemljišče, na katerem je cesta, a ni v zemljiški knjigi vpisano kot družbena lastnina, vpiše v zemljiško knjigo kot javno dobro po skrajšanem postopku brez zemljiškoknjižne listine ne glede na svojo vrednost.

Nekoliko kasneje (in po razveljavitvi skrajšanega postopka vpisa v zemljiško knjigo na Ustavnem sodišču RS) je zakonodajalec v istem zakonu s prehodno določbo opredelil prenos lastninske pravice na javnih ce-

stah iz lastništva zasebnika v lastništvo države ali občine (urejeno v ZJC-B, UL RS, št. 92/05). Uveden je bil poseben postopek razlastitve: lastninska pravica se v javno korist lahko odvzame ali omeji proti (denarni) odškodnini ali nadomestilu v naravi (92. do 114. člen Zakona o urejanju prostora, UL RS, št. 110/02 (8/03 – popr.)). Ob tem rok za pridobitev zemljišč s strani občine (to je rok, do katerega bi morale občine odkupiti in zemljiškoknjižno urediti pravno stanje cest) ni bil določen.

KAKO PA JE ZARES?

Zakonodaja je sicer jasna in daje občinam pravno podlago, da lastninsko pravico na cesti pridobijo s pravnim poslom ali da po po-

sebnem postopku razlastitve postanejo lastnice kategoriziranih občinskih cest, lastniki zasebnih zemljišč pa dobijo v zameno odškodnino ali nadomestilo v naravi. Kljub pozivom občanov se prenos lastninske pravice ne uredi vedno: občine želijo strošek geodetske storitve (odmera parcele) prevaliti na lastnike nepremičnin, nadalje jim ponujajo zgolj minimalne odškodnine ali pa predlagajo celo brezplačne prenose zemljišč na občino. Po drugi strani pa lastniki zasebnih zemljišč ne morejo sami začeti razlastitvenega postopka niti nima-jo na voljo vzvoda, da bi občino k temu prisilili.

Kot je že zgoraj navedeno, občine niso vezane na rok, v katerem bi morale urediti stanje

PRAVNI NASVETI

cest. Drugi, ekonomski razlog za status quo pa so zagotovo stroški, povezani z odmero parcele, vpisom v zemljiško knjigo in seveda odškodnino ali nadomestilom v naravi. Kaj sploh še ostane lastnikom zasebnih zemljišč?

DOGOVOR Z OBČINO

Prva možnost je sporazumna rešitev: lastnik zasebnega zemljišča se z občino dogovori o pravnem poslu, npr. odkup ali menjava dela parcele, po katerem poteka javna cesta. Izvede se geodetska odmera, na podlagi pogodbe se plača odškodnina ali kupnina oziroma se izvede menjava nepremičnin, nato pa se uredi še stanje v zemljiški knjigi.

POSTOPEK NA USTAVNEM SODIŠČU

Zgolj Ustavno sodišče RS lahko v okviru postopka za oceno ustavnosti oziroma zakonitosti poseže v občinski odlok, s katerim se kategorizira cesta, ki poteka po zasebnem zemljišču. V primeru, ko poteka kategorizirana občinska cesta čez zasebno zemljišče, ima lastnik zasebnega zemljišča izkazan pravni interes za vložitev pobude za presojo ustavnosti in zakonitosti občinskega odloka, ki tako cesto kategorizira kot javno. Pobudnik se lahko sklicuje na kršitev 33. in 69. člena Ustave RS (pravica do zasebne lastnine in postopek razlastitve).

Po dosednji praksi je ustavno sodišče že večkrat ugotovilo neskladnost z ustavnimi določbami, obenem pa je občinam naložilo opravilo neskladja v roku pol leta: občine so morale z lastniki nepremičnin skleniti pravne posle za pridobitev zemljišč oziroma jih razlastiti ali pa odpraviti javno cesto.

V postopku pred ustavnim

sodiščem nosi vsak udeleženec svoje stroške postopka, če ustavno sodišče ne odloči drugače. V primeru, da je pobudnik občino pozval k ureditvi zadeve in jo opozoril, da bo v nasprotnem primeru predlagal začetek postopka za oceno ustavnosti in zakonitosti ter občino opozoril, da je bilo sprejetih že več enakih odločitev o protiuustavnosti občinskih predpisov o kategorizaciji javnih cest, ustavno sodišče odloči, da je občina dolžna povrniti pobudniku njegove stroške, ki jih je imel z vložitvijo.

Med zadnjimi primeri, ki jih je reševalo Ustavno sodišče RS, je Odlok o kategorizaciji občinskih cest v Občini Šentrupert (odločba št. U-I-67/12, 20. junij 2013). Ustavno sodišče je ugotovilo, da občina z lastnikom zasebnega zemljišča ni sklenila pravnega posla za pridobitev zemljišč niti ni izvedla postopka razlastitve. Odlok je zato v neskladju z 69. in 33. členom Ustave RS.

ODŠKODNINSKI POSTOPEK

Lastnik zasebnega zemljišča, po katerem poteka občinska cesta, lahko občino toži tudi odškodninsko s tožbo za plačilo odškodnine zaradi spremembe namembnosti zemljišča. Kot je navedlo sodišče (sodba Vrhovnega sodišča RS III Ips 59/2010, 7. september 2010), ima protiuustavna določitev parcel za javno dobro in opustitev občine, da bi uporabila zakonsko možnost za odpravo te protiuustavnosti, vse elemente civilnega delikta, zato je dolžna oškodovancu izplačati odškodnino. Ravnanje občine predstavlja nedopustno ravnanje, ki utemeljuje njeno odgovornost

po določbah o splošni odškodninski odgovornosti.

Vsaka stranka mora v odškodninskem postopku predhodno kriti sodne in svoje stroške, po koncu sodnega spora pa se delijo po načelu uspeha: stranka, ki v sporu propade, mora nasprotni stranki povrniti vse njene stroške.

NEPRIMERNO REŠEVANJE TEŽAVE

Dokler velja občinski odlok o kategorizaciji ceste, lastnik zasebnega zemljišča nima pravne podlage, da bi prepovedal vožnjo po takšni cesti, npr. z zahtevkom za motenje posesti, zahtevkom za prepoved vznemirjanja ali vrnitvenim zahtevkom – po dosednji sodni praksi bi bili navedeni zahtevki na sodišču zavrtni. Prav tako so sodišča že večkrat odločila, da lastnik ne more s tožbo na sklenitev pogodbe doseči sklenitve pravnega posla, saj je po ZJC-B predviden le posebni razlastitveni postopek.

Lastnik zasebnega zemljišča tudi nima pravnih možnosti, da bi občini onemogočil vzdrževanje ceste. Občina ima na voljo celo prisilna sredstva, s katerimi zagotovi redno in nuj-

no vzdrževanje ceste: policija, občinsko redarstvo ali občinski inšpektorat, ki je pristojen za ceste, lahko takemu lastniku izreče globo, lahko pa občina na sodišču začne sodne postopke (npr. prepoved motenja posesti ali prepoved vznemirjanja). Ker pa bo morala občina prej ali slej odpraviti neustavno stanje, so navedene sankcije proti lastniku zasebnega zemljišča zgolj kratkoročne in tudi kratkovidne.

ZA KONEC

Kot meni mag. Matjaž Debelak, ki se sklicuje na odločbo Ustavnega sodišča RS št. U-I-195/08, 9. julij 2009, bi spoštovanje odločitev Ustavnega sodišča RS v pravni državi narekovalo, da občine same odpravijo protiuustavne predpise o kategorizaciji javnih cest, ne da bi bil sploh potreben poseg najvišjega sodišča v državi. Ker občine določb ZJC-B ne spoštujejo, zasebnim lastnikom zemljišč ostajata zgolj postopka na Ustavnem sodišču in pristojnem sodišču, ki rešuje odškodninske zahtevke.

»GAŠPER CERAR

Rastlinjaki

Za naročilo in informacije pokličite ali pišite na e-naslov: profilplast@profilplast.si
Dostava po pošti 30 EUR.

031/675 639

- rastlinjaki po meri
- menja se le folija (na 5 do 8 let)
- primerni za zimsko zelenjavo, poleti za paradižnik

Profilplast, d. o. o.
Zavrh nad Dobrno 10
3204 Dobrna
www.profilplast.si
e-naslov: profilplast@profilplast.si

Ribogojstvo kot dopolnilna dejavnost na kmetiji

Priložnost za manjše kmetije z vodnim virom na lastnem zemljišču. Omejitev pri dopolnilni dejavnosti je 3.000 kg vzgojenih in predelanih rib na leto.

Slovenija zaradi svojega alpskega podnebja in pestrega reliefa spada med bolj vodnate države v Evropi. Vodna mreža potokov, rek, jezer in vodnih zadrževalnikov je dokaj enakomerno prepletena po celotni državi, zato kakšnih večjih težav preskrbe z vodo v Sloveniji na srečo ne beležimo. Stalen in kakovosten vodni vir je seveda priložnost za opravljanje številnih, z vodo povezanih dejavnosti. Ena izmed njih je tudi ribogojstvo, ki je v Sloveniji pretežno usmerjeno v pokrivanje potreb lokalnega povpraševanja. V svetovnem merilu gre za hitro rastočo panogo predvsem na račun morja, ki je zaradi pretiranega izlova vedno bolj osiromašeno. V bodoče tudi v Sloveniji pričakujemo več spodbud za ribogojstvo kot dejavnost prav na račun trajnostnega ravnanja in ohranjanja morskega živilja v slovenskem morju.

ZAKONSKI OKVIRJI ZA GOJENJE RIB

V Sloveniji so vse vode v lasti države, kar pomeni, da mora potencialni investitor, ki želi izkoriščati vodni vir za opravljanje dejavnosti, po Zakonu o vodah (ZV-1A Ur. l. RS 57/2008) pridobiti veljavno vodno dovoljenje. Z vlogo, ki jo investitor vloži na Agencijo RS za okolje (ARSO), sproži proces pridobitve vodnega dovoljenja. ARSO za njega, kot stranko v postopku, najprej pridobi soglasja pristojnih soglasodajalcev; Zavoda za ribištvo Slovenije, pristojne ribiške družine, mnenja kmetijske svetovalne službe, običajno pa si tudi sami ogledajo potencialno lokacijo, kjer bi se vodni vir izkoriščal. Ribogojnica je po Zakonu o sladkovodnem ribištvu (ZSRib Ur. l. RS 61/2006) objekt, ki je fizično ločen od odprte vode, tako da ribe iz vodotoka ne morejo prehajati v ribogojnico, prav tako pa je ribam iz

ribogojnice preprečeno, da prehajajo v vodotoke. Ribogojnico mora najprej pristojna občina umestiti v svoj prostorski plan, gradnja ribogojnice se lahko začne po pridobitvi gradbenega dovoljenja. Po Uredbi o vrstah objektov glede na zahtevnost (Ur. l. RS 18/2013) so dovoljene izjeme in kot nezahtevni objekt se tako lahko zgradi ribogojnica s prostornino do vključno 2.000 m³ vode. Če se odločimo, da bo ribogojstvo naša dopolnilna dejavnost na kmetiji, jo registriramo po Uredbi o vrsti, obsegu in pogojih za opravljanje dopolnilnih dejavnosti na kmetiji (Ur. l. RS 61/2005, kjer se lahko registrira dejavnost gojenja in predelave sladkovodnih rib z omejitvijo do 3 ton letno. Seveda gre pri ribah za prehrano, namenjeno ljudem, zato moramo upoštevati tudi Pravilnik o obratih na področju živil živalskega izvora (Ur. l. RS 51/2006).

TEHNOLOGIJA GOJENJA POSTRVI

Kalifornijska postrv ali šarenka, kakor jo nekateri imenujejo, je v Sloveniji najbolj množično gojenja ribja vrsta. Dolgoletna selekcija je vzgojila ribo, ki odlično izkorišča krmo, hitro in dokaj izenačeno raste ter je prilagojena na večjo gostoto gojenja. Tudi med potrošniki je precej priljubljena, prepoznajo jo kot kakovostno in zdravo hrano. Postrv šarenka spada med salmonidne hladnovodne vrste rib, za katere je značilno, da živijo v hladni, pretočni vodi z visoko vsebnostjo raztopljenega kisika v vodi. Parametri vode, ki jih je potrebno pred samim začetkom opravljanja ribogojstva dejavnosti meriti v daljšem časovnem obdobju (vsaj eno leto), so pH (6,5–8), vsebnost v vodi raztopljenega kisika (okrog 9 mg/l) ter temperatura vode (10–14 °C). Od tega je odvisno, kakšen sistem gojenja bomo izbrali, ka-

POSTRVI

Za 1000 kg proizvedenih postrvi, pitanje od 10 g do 250 g, pitanje traja 12 mesecev, gostota naselitve v bazenu je 40–45 kg postrvi /m³, izgube v času vzreje so 20 %, konverzija krme 1,1 kg/kg prirasta.

Odkupna cena postrvi €/kg				1,80	2,10	2,40	2,70	3,00
Prodaja postrvi	1000	kg		1.800	2.100	2.400	2.700	3.000
PRIHODEK na 1000 kg postrvi				1.800	2.100	2.400	2.700	3.000
SPREMENLJIVI STROŠKI				1.824	1.850	1.876	1.902	1.928
POKRITJE na 1000 kg postrvi pri konverziji krme 1,1 kg				-24	250	524	798	1.072
Pokritje pri konverziji krme	1,0	kg		77	351	625	899	1.173
Pokritje pri konverziji krme	1,2	kg		-126	148	422	696	970
Pokritje pri konverziji krme	1,4	kg		-328	-54	220	494	768
Vstopni DDV				147	148	150	151	152

Vir: Katalog kalkulacij KGZS.

NASVETI

kšne bodo gojitvene kapacitete ter nenazadnje, kakšen bo ekonomski učinek naše dejavnosti. Če nam naravne danosti ne dopuščajo ribogojstva, moramo razmišljati o sodobnih tehnoloških rešitvah kroženja vode in dodajanja kisika, ki zmanjšajo neposreden vpliv okolja na ribogojstvo dejavnost. V Sloveniji za gojenje postrvi v glavnem uporabljamo pretočne sisteme. Vodo na odvzemnem mestu zajamemo iz vodotoka, jo po ceveh oziroma kanalnih pripeljemo do gojitvenih bazenov (zemeljskih ali betonskih), že uporabljena voda pa se preko usedalnika ribjih fekalij in ostankov hrane vrača nazaj v vodotok. Gojenje postrvi šarenke spada med intenzivno gojenje, kar pomeni, da za krmljenje rib v celoti uporabljamo že pripravljene krmne mešanice. Sodobne tovarne ribje krme izdelujejo visoko koncentrirano krmo v obliki ekstrudiranih pelet. S tako krmo dosegmo najboljšo konverzijo, pri mladicah pogosto celo pod 1, nič pa praktično tudi ni neizkoriščene krme. Celoten gojitveni proces od ikre do konzumne ribe zahteva veliko znanja in praktičnih izkušenj, zato imamo v Sloveniji le malo ribogojcev, ki se ukvarjajo z gojenjem plemenskih rib, smukanjem in valjenjem iker ter gojenjem mladic. Običajno ti ribogojci prodajajo večje mladice ostalim ribogojcem za nadaljnje gojenje do konzumne velikosti (okrog 250 g). Tako imamo v Sloveniji največ majhnih ribogojnic, ki na leto vzgojijo od 3 do 5 ton konzumnih rib in jih v glavnem prodajo končnim kupcem.

KALKULACIJA GOJENJA POSTRVI

Tako kot vsaka dejavnost, s katero kmetija želi izboljšati svoj

ekonomski status, ima tudi gojenje postrvi svojo kalkulacijo. Kje je meja, ko se nekomu nekaj »izplača«, je seveda subjektivna ocena in stvar vsakega posameznika. Bolj kot na strani zmanjševanja stroškov, kjer ribja krma predstavlja okrog 80 odstotkov spremenljivih stroškov in zato niti ni veliko možnosti zmanjševanja stroškov, je potrebno energijo usmeriti v prodajno ceno postrvi. Odkupne cene, navedene v spodnji preglednici kalkulacij, veljajo za veleprodajo grosistom. Pod omenjenimi pogoji svoje ribe prodajajo večje ribogojnice, ki svojih rib ne morejo v celoti prodati končnim kupcem neposredno na domu, tržnici ali preko gostinskih obratov. Vsekakor so cene pri prodaji na domu znatno višje. Odvisno od lokacije se gibljejo med 5,5 in 8 €/kg očiščenih postrvi.

PRODAJNE POTI

Višjo dodano vrednost vsekakor dosežemo s prodajo naših izdelkov končnim kupcem na mestu pridelave. Kupcem lahko ponudimo svežo očiščeno postrvi, ki nima za seboj dolgih transportnih poti. To je običajno najboljši argument, zaradi katerega so tudi potrošniki pripravljeni odšteti kakšen evro več. Lahko pa se lotimo tudi predelave rib v ribje fileje, dimljene ribe ali različne ribje namaze. Možnosti imamo veliko. Če imamo tudi naravne danosti za opravljanje ribogojске dejavnosti, vsekakor ne gre izpustiti priložnosti, ki nam na kmetijo lahko prinese dodaten zaslužek.

» MIHA ŠTULAR,
svetovalca specialista za
ribogojstvo

CLAAS

HAUER

HAUER

traktorji od 72 do 550 KM
teleskopski nakladalci
žitni in silažni kombajni
balirke za okrogle in kvadratne bale
kosilnice, obračalniki in zgrabljalniki
samonakladalne prikolice

čelni nakladalci za vse vrste traktorjev
priključna orodja za čelne nakladalce
prednja hidravlika in kardanske gredi
plužne deske in posipalci soli

JORSTIK d.o.o.

LEMKEN

HORSCH

CAPELLO

stroji za obdelavo tal
sejalnice in traktorske
škrpnilnice

stroji za obdelavo tal
sejalnice za žitarice in koruzo
trosilniki mineralnih gnojil
traktorske škrpnilnice

zložljivi pšenični
adapterji
4,65 do 5,88 m
fiksni in zložljivi
koruzni adapterji

Zagotovljen servis in dobava rezervnih delov

**Obiščite nas na sejmu v Gornji Radgoni
na zunanjem razstavnem prostoru CLAAS.**

JORSTIK trgovina na debelo in posredovanje d. o. o., Boreci 15, 92424
Križevci pri Ljutomeru, tel/fax: 02 5851696, gsm: 041 604 703, e-mail: j.roskar@jorstik.si

Rudolf®

STROJNO KLJUČAVNIČARSTVO

Emilijan Rudolf s.p.

Radoslavci 19, 9243 Mala Nedelja
Tel.: (02) 584 82 93, GSM: 041 694 066
e-mail: rudolfemilijan@siol.net
www.strojno-kljucavnicarstvo-rudolf.si

PROFI KMET

POKLIČITE ZA PONUDBO!

- Zgrabljalniki
- Obračalniki
- Kosilnice

JF-STOLL

Čelni nakladalci **STOLL**
...za vsa opravila na kmetiji, v komunalni, gradbeništvu ...
...vrhunska kvaliteta zagotovljena...
...Številka 1 med nakladalci...

UGODNO!

Gozdarske prikolice z dvigali ...preverjena kvaliteta

Weimer

Ziga Voh Hrustel Vinko
031 240 577 041 979 057
Savli Klemen
031 354 307

www.profikmet.si

Dear Frontloader-Specialist

Kako narediti domači jogurt

Osvežujoč kisel mlečni izdelek lahko pripravimo tudi doma.

Beseda „jogurt“ izhaja iz turške besede „jau-urt“, ki pomeni „gosto mleko“. Gre za kisel mlečni izdelek, znan že stoletja. Jogurt se lahko izdeluje iz ovčjega, kozjega, bivoljega in kravjega mleka oz. iz njihovih mešanic. Izraz „jogurt“ mora biti rezerviran le za izdelek, narejen s pomočjo sevov *Lactobacillus bulgaricus* in *Streptococcus thermophilus*.

ŠTARTER KULTURA ZA JOGURT (CEPIVO)

Štarter kultura za jogurt sestoji iz dveh različnih vrst bakterij, obe sta „toploljubi“ in spadata v družino Lactobacillaceae.

- *Lactobacillus bulgaricus*
- *Streptococcus thermophilus*

Razmerje obeh bakterij (kok : bacil) je v jogurtu največkrat 1 : 1 ali 2 : 1. Vendar je to zeleno razmerje lahko hitro porušeno, če ne nadziramo spremenljivk, kot so: kakovostno cepivo, čas in temperatura zorenja jogurta. Zavedati se je potrebno tudi dejstva, da je kultura (cepivo) za jogurt izjemno občutljiva na prisotnost antibiotikov v mleku. Že količina antibiotika 0,005 IU*/ml mleka značilno zavre delovanje obeh sojev bakterij, podre razmerje in posledično ovira razvoj kisline in tipične arome (*1 IU = 0,0006 mg).

RAZLIČNI TIPI JOGURTA

V osnovi ločimo dva tipa jogurta, in sicer:

- Čvrsti jogurt: cepljeno mleko nalijemo v končne embalaže (kozarčke, posodice) in inkubiramo pri temperatu-

rah 43–45 °C 3 do 4 ure.

- Umešan (tekoči) jogurt: cepitev mleka in inkubacijo izvršimo v večjih posodah ali v kotlu. Zorenje (inkubacija) se izvaja pri temperaturah 32–34 °C 12–14 ur.

VISKOZNOST JOGURTA

Jogurt je viskozno-kiselkast fermentiran mlečni izdelek. Lepa viskoznost je zelo zaželeno. Dosežemo jo s ciljnimi delovanjem štarter kulture (pravi izbor), pravilno tehnologijo in s predhodno toplotno obdelavo mleka.

- Tvorba kisline: med zorenjem jogurta pH pada, kar povzroča počasno destabilizacijo mlečnih beljakovin. Te se medsebojno vežejo in v to mrežo „ujamejo“ tudi maščobne globule. Jogurt postaja viskozen – gost.
- Tvorba povezovalne sluzi: beljakovinska mreža se pri umešanem (tekočem) jogurtu še bolj izrazito stopnjuje: to dosežemo tako, da jogurt po končanem zorenju previdno premešamo, potem ga ohladimo in šele nato pakiramo v končno embalažo. Na ta način dodatno izboljšamo viskoznost. Ko v tej točki govorimo o tvorbi povezovalne sluzi, moramo znati ločiti, kaj pomeni viskozen (povezan, s telesom) jogurt in kaj pomeni sluzast, vlečljiv jogurt. Slednje je izrazita napaka, ki je največkrat posledica slabega cepiva in ostalih tehnoloških pomanjkljivosti.
- Predhodna toplotna obde-

MOŽNE NAPAKE JOGURTA

Napaka, pomanjkljivost	Možen vzrok
Prekisel	Temperatura zorenja previsoka, predolgo zorenje, prepočasno ohlajanje.
Nezadostna aroma	Razvoj kisline nezadosten (mogoče težava v mleku – antibiotik, slabo cepivo), pretiran vdor zraka med mešanjem še toplega jogurta.
Grenak, trpek, pokvarjen	Slabo cepivo, med procesom ohlajanja mleka lahko pride do rekontaminacije mleka – higiena!
Brez viskoznosti, tanek	Slabo cepivo, previsoka temperatura zorenja, nizka vsebnost beljakovin v mleku, nezadostno izparevanje mleka, previsok končni pH.
Izločanje sirotke	Fizični tresljaji med samim zorenjem, preveč zakisano.

lava mleka: ta korak je pri kmečki izdelavi jogurta zelo pomemben. Na ta način zagotovimo čisto okolje za delovanje cepiva, predvsem pa s pomočjo izhlapevanja dosežemo povečano stopnjo suhe snovi v mleku. Ta korak nam bo zelo koristil pri doseganju zelene viskoznosti jogurta. V praksi uporabljamo visoko pasterizacijo – 92 °C, 5 minut ob stalnem mešanju.

RECEPT

In kako torej naredimo domač, čvrst jogurt?

Ob upoštevanju napisanega bomo doma sledili temle korakom:

1. Mleko segrejemo na 92 °C, 5 minut, in pridno mešamo. Ob tem bo iz posode izhajala vodna para, v mleku bomo dvignili delež suhe snovi.
2. Takoj sledi ohlajanje mleka na zeleno temperaturo cepljenja. V primeru čvrstega

jogurta je to 43–45 °C. Pri tej temperaturi dodamo cepivo. Cepivo je lahko naveden jogurt dobre kakovosti. Le-tega dodamo v mleko 2–4 odstotke glede na količino mleka! Proizvajalci, ki izdelujejo jogurt v večjih količinah, uporabljajo „profesionalna“ čista cepiva, ki zagotovijo kakovosten izdelek in zeleno ponovljivost.

3. Ko dobro umešamo cepivo v mleko, sledi zorenje. V tem primeru bomo poskrbeli za temperaturo 43 °C, in sicer od 3 do 4 ure. V praksi to najlažje izvedemo s toplo kopeljo, v kateri v času zorenja nadzorujemo oziroma uravnavamo temperaturo.
4. Po končanem zorenju kar se da hitro jogurt ohladimo na 5 °C. Nato je jogurt pripravljen za zauživanje.

» STANE LEVART,
specialist za predelavo mleka,
KGZ – Zavod Ptuj

VABIMO

Simpozij mediteranske prašičereje

Simpozij mediteranske prašičereje je dogodek, ki povezuje znanstvenike in strokovnjake sredozemskega prostora, ki se ukvarjajo z lokalnimi pasmami, ekstenzivnimi sistemi reje ter kakovostjo tradicionalnih izdelkov, ki izvirajo iz tovrstne reje prašičev. Osmi simpozij bo potekal v Ljubljani od 10. do 12. oktobra 2013. Organizacijo je prevzel Kmetijski inštitut Slovenije skupaj s Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije, Fakulteto za kmetijstvo in biosistemske vede in BF Oddelkom za zootehniko.

Trajnostna raba naravnih virov je tudi v prašičereji lahko uspešna poslovna strategija, kar dokazujejo primeri na Iberskem polotoku, kjer prašiče lokalnih pasem redijo v agrosilvo pašnih ekosistemih, kot so "dehesa" v Španiji in "montado" na Portugalskem. Za večino drugih lokalnih pasem v Sredozemlju velja, da gre za manjše ali ogrožene populacije, katerih potencial še ni polno izkoriščen. Za uspešen razvoj je potrebna sinergija med proizvajalci in javnimi inštitucijami, preko tržne afirmacije visoko kakovostnih izdelkov pa lahko veriga postane ekonomsko zanimiva; navsezadnje je s tem zagotovljena tudi ohranitev pasme. Če je cilj enoten, pa so poti do njega lahko zelo različne, kar kažejo raznoliki primeri v sredozemskem prostoru. Ena od pomembnih možnosti je agroturizem, zato povezava simpozija s projektom Agrotur (avtohtoni proizvodi Krasa) ni naključna. Drugi dan simpozija bo tako posvečen kakovosti proizvodov ter socio-ekonomskim vidikom, zadnji dan pa agroturističnemu spoznavanju Krasa.

Več informacij o programu in možnosti udeležbe je na spletni strani simpozija: <http://www.kis.si/8sympmedpig/>.

Kako ceneje sodelovati na sejmu Narava-zdravje

Letošnji 44. sejem Narava-zdravje bo potekal od 17. do 20. oktobra 2013 pod sloganom Živimo vitalno! Posebej pomemben sklop sejma predstavlja Prehrana, kjer poudarjajo pomen samooskrbe oziroma hrane, ki jo zaznamujejo atributi »sveže, lokalno, trajnostno«.

V sodelovanju z Gospodarskim razstaviščem, organizatorjem sejma, smo za člane Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije pripravili posebno ponudbo za predstavitev na sejmu. Tako lahko naši člani izberejo lično opremljen razstavni prostor velikosti 6 ali 9 kvadratnih metrov, kjer bodo za najem od četrtega do nedelje, torej ves čas sejma, plačali 20 odstotkov nižjo ceno. V Mini eko paket 6 je vključen razstavni prostor velikosti 6 m², obodne stene iz lesenih zabojsnikov, talna obloga, pult iz lesenih zabojsnikov, barski stol, koš za smeti in tipski napis nad prostorom, registracija in ekološko nadomestilo. Pri večjem paketu (Mini eko paket 9) sta poleg naštetega vključena tudi okrogla miza in štirje oblazinjeni stoli.

Prav tako tistim, ki se bodo prijavi preko KGZS, ne bo treba plačati obvezne prijave in vpisa v katalog v vrednosti 150 evrov, saj bo to obveznost v dogovoru z organizatorjem pokrila KGZS. **Tako lahko s prijavo na sejem Narava-zdravja prek KGZS prihranite tudi do 300 evrov.**

Več informacij o posebni ponudbi za naše člane, načinu in roku prijave lahko preberete na naši spletni strani, dodatne informacije pa lahko dobite tudi na telefonski številki 01 513 66 40 ali po elektronski pošti pr@kgzs.si.

44. sejem Narava-zdravje

17.–20. oktober, Gospodarsko razstavišče, Ljubljana

SPIRIT SLOVENIJA | I FEEL SLOVENIA
 JAVNA AGENCIJA

SE UKVARJATE Z LESOM IN SE ŽELITE POTEGOVATI ZA PRIVLAČNE DENARNE NAGRADE?

Spodbudimo prihodnost slovenskega lesa!

www.spiritslovenia.si

REPUBLIKA SLOVENIJA
 MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI RAZVOJ IN TEHNOLOGIJO

Javna agencija Republike Slovenije za spodbujanje podjetništva, inovativnosti, razvoja, investicij in turizma je

OBJAVILA JAVNI NATEČAJ ZA PROMOCIJO RABE LESA.

Z natečajem želimo spodbuditi pozitivno podobo lesa, krepiti zavedanje o lesu in spodbujati uporabo lesa tako pri gradnji objektov kot pri uporabi v vsakdanjem življenju.

Sodelujte v enem izmed treh javnih natečajev in se potegujte za Prvo nacionalno nagrado, ki jo bo izbranim prejemnikom podelila SPIRIT Slovenija, javna agencija.

ZA NAGRADE SE LAHKO POTEGUJETE V OKVIRU:

- Javnega natečaja za izbor naj - lesene gradnje
- Javnega natečaja za izbor naj - lesenega izdelka in
- Javnega natečaja za izbor naj - inovativne rabe lesa.

Javni natečaji so objavljeni na spletni strani agencije www.spiritslovenia.si. Prijave bomo sprejemali do vključno 10.9.2013 za javni natečaj lesenih gradenj ter do vključno 15.9.2013 za javna natečaja lesen izdelke in inovativna raba lesa.

51. MEDNARODNI KMETIJSKO-ŽIVILSKI SEJEM AGRA BO OD 24. DO 29. 8. 2013 V GORNJI RADGONI TRADICIONALNO SVEŽ!

AGRA, najpomembnejši sejem kmetijstva in živilstva v Sloveniji ter v sosedski regiji štirih držav, vabi v Gornjo Radgono na stičišču Slovenije z Avstrijo, Hrvaško in Madžarsko, z uspešnimi posli, s tradicijo dobrega kmetovanja in kakovostne hrane, z inovativno svežino novih tehnologij in znanj, s široko mednarodno udeležbo in z radoživim dogajanjem.

PONUJA SE VAM ...

- 1.730 razstavljalcev,
- 29 sodelujočih držav,
- 23.000 m² razstavnih površin v halah,
- 27.000 m² zunanjih razstavnih površin,
- 3.000 m² razstav živali,
- 15.300 m² vzorčnih nasadov, maneža,
- skupno 68.300 razstavnih površin.

SVEŽINA NOVOSTI IN TRADICIJA KAKOVOSTI

- mednarodno leto sodelovanja na področju voda,
- mednarodno leto kvinoje, starodavnega žita, ki so ga Inki gojili že pred 3000 leti,
- predstavitev EKO in biodinamične pridelave pridelkov in živil,
- lokalna samooskrba,
- strokovna razstava slovenskih avtohtonih pasem,
- vrt po načinu permakulture z biodinamičnim gospodarjenjem s poudarkom na zdravem gibanju,
- vzorčni nasad z več kot 300 vrstami avtohtonih, domačih in tradicionalnih sort kmetijskih rastlin,
- sejemska učna gozdna pot s strokovnim vodenjem in delavnicami za otroke,
- Kneippova pot,
- brezplačna svetovanja gradbenega inštituta ZRMK in energetska svetovanja ENSVET za trajnostno gradnjo in uporabo obnovljivih virov energije na kmetijah in v gospodinjstvih,
- strokovni in praktični nasveti s področja zakonodaje, pridelave in predelave hrane, sonaravnega kmetijstva, nege rastlin in živali, gozdarstva, enologije ...,
- socialna gerontologija s predstavitvijo medgeneracijskega sodelovanja in prenosa znanj, izkušenj in dejavnosti s starejših na mlajše,
- športna enota Slovenske vojske s predstavitvami vrhunskih slovenskih športnikov.

NAJBOLJŠE IZ SVETA IN SLOVENIJE

- tržnica AGRA s turističnimi kmetijami, z regionalno in lokalno prehransko ponudbo,
- "Kupujem slovensko" s predstavitvijo in pokušnjo 51 najboljših slovenskih blagovnih znamk,
- skupinski nastopi tujih dežel in držav (Brazilija, Poljska, Avtonomna pokrajina Vojvodina, City cooperation, v katerem sodeluje 24 madžarskih, avstrijskih in slovenskih mest ...),
- Ministrstvo za kmetijstvo in okolje RS z interaktivno razstavo »Vode povezujejo«, s tehtnimi okroglimi mizami in zanimivimi predstavitvami,
- naravni parki Slovenije,
- Kmetijsko-gozdarska zbornica Slovenije s pridelki in kulinariko svojih članov ter strokovnim svetovanjem,
- EcoTrophelia Slovenija 2013 – tekmovanje na področju razvoja novih eko inovativnih živilskih proizvodov,
- Zadruga zveza Slovenije s predstavitvijo nagrajenih zadrug,
- predstavitev čebelarstva s poudarkom na delavnicah za otroke in prodaji medu in izdelkov,
- kmetijsko-živilsko šolstvo s predstavitvijo, pokušnjami in prodajo izdelkov, ki nastajajo v učnem procesu,
- razširjena ponudba najnovejše mehanizacije, opreme in orodij s področja gozdarstva z bogatim spremljevalnim programom Zavoda za gozdove Slovenije ter z živimi predstavitvami novosti razstavljalcev,
- Les je lep ter predstavitev gozdno-lesne verige, MKO, Direktorat za lovstvo, gozdarstvo in ribištvo,
- vrhunski dosežki s področja kmetijske mehanizacije, orodja in opreme, kmetijskih gradenj, varovanja okolja,
- semena, sredstva za prehrano in nego živali ter rastlin,
- oprema za živilskopredelovalno industrijo, vinarstvo in vinogradništvo,
- razstava in pokušnja vin iz tradicionalno in ekološko pridelanega grozdja na Odprtem državnem ocenjevanju vin Vino Slovenija Gornja Radgona,
- Gostilna Slovenija s ponudbo slovenskih jedi.

RODOVITNOST

Strokovne razstave plemenskih živali:

- razstava slovenskih avtohtonih pasem domačih živali,
- razstava brejih plemenskih telic in bikov vseh pasem priznanih rejских organizacij v Sloveniji,
- razstava prašičev iz programa SLOHIB,
- razstava konj kasačev in enodnevna predstavitev posavcev,
- razstava drobnice,
- razstava čebelarstva,
- razstava malih živali,
- ribe v sejemskem ribniku,
- revije živali na maneži s strokovnimi komentarji in s strokovno vodenimi ogledi v hlevih.

Vzorčni nasadi rastlinske proizvodnje:

- vzorčni nasad poljščin in vrtnin ter avtohtonih sort kmetijskih rastlin v izvedbi Biotehniške šole Rakičan,
- permakulturni vrt z biodinamičnim gospodarjenjem, z zaključno prireditvijo projekta: Od semena do krožnika,
- parkovni nasad dreves, grmovnic in vrst lesa iz slovenskih gozdov,
- sejemska učna gozdna pot,
- Kneippova pot.

NOVA SPOZNANJA IN ZNANJA

- Več deset aktualnih strokovnih posvetov, predavanj in okroglih miz bo potekalo v forumskih dvoranah ter v hali B na razstavnem prostoru Ministrstva za kmetijstvo in okolje Republike Slovenije.
- Obiskovalci bodo deležni številnih strokovnih nasvetov s področja zakonodaje, kmetijstva, pridelave in predelave hrane, sonaravne pridelave in reje, nege rastlin in živali, gozdarstva, enologije, gerontologije ...
- KGZS na svojem razstavnem prostoru v hali B organizira svetovanje o obdavčitvah kmetij in gozdnih zemljišč, vodenju knjigovodstva na kmetiji, sadjarstvu in drevesničarstvu, sirarstvu, opravih v vinogradu ter dopolnilnih dejavnostih na kmetijah.
- Gradbeni inštitut ZRMK in ENSVET ponujata brezplačna energetska in gradbena svetovanja za trajnostno gradnjo in uporabo obnovljivih virov energije na kmetijah in v gospodinjstvih.

DOBRI OKUSI V DOBRI DRUŽBI

Pokušnje

Vinski hram

- pokušnja vina z Odprtega državnega ocenjevanja vin "Vino Slovenija Gornja Radgona 2013",
- "Vino in mladi" – pokušnja vin in pogovor z Vinsko kraljico Slovenije 2013 Nežo Pavlič,
- torek, 12.00–13.00: predstavitev in pokušnja vin iz ekološko pridelanega grozdja ter od 13.00–14.00 pokušnja šampionskih vin z ocenjevanja "Vino Slovenija Gornja Radgona 2013".

Hala A

- pokušnja živilskih izdelkov iz eko in biodinamične pridelave,
- pokušnja izdelkov in zelenjave iz integrirane pridelave,
- Gostilna Slovenija – ponudba slovenskih jedi.

Hala C3 – Vino Slovenija Gornja Radgona

- predstavitev in pokušnja slovenskih vin in vin iz ekološke pridelave.

Hala D – Tržnica AGRA

- pokušnja regionalnih specialitet in ponudba domačih jedi s turističnih kmetij.

Hala D4

- pokušnja in prodaja ovčjih in kozjih sirov.

Dogajanje za otroke

- Najmlajše bo v hali D družil otroški vrtec z ustvarjalnimi delavnicami, s pokušnjami domače hrane in strokovno vodenim pohajanjem po sejmskih zanimivostih. Vrtec bo odprt vsak dan od 10.00 do 17.00. Vodeni ogled po sejmu bo med 11.00 in 12.00 ter 14.30 in 15.30.
- Na demonstracijskem prostoru se bodo lahko otroci poskusili v ježi konjev.

Dogodki v maneži

Vsak dan

- predstavitev vrhunskih športnikov športne enote Slovenske vojske,
- revija razstavljenе goveje živine,
- revija razstavljenih konjev.

Sobota, 10.00: odprtje 51. mednarodnega kmetijsko-živilskega sejma AGRA.

Ponedeljek, 10.00–11.30: ocenjevanje razstavljenе goveje živine vseh pasem.

Torek, 11.30–13.00: Revija posavskih konjev v vpregi.

Sreda, 13.30–15.00: revija drobnice s strokovnim komentarjem in prikaz striženja ovc ter predstavitev dela pastirskih psov slovenske avtohtone pasme kraški ovčar.

Podelitev nagrad in priznanj

Sobota, 24. avgust 2013

17.00 / maneža: Razglasitev rezultatov in podelitev pokalov regijskega tekmovanja oračev za pokal Pomurskega sejma.

Nedelja, 25. avgust 2013

9.30–10.30 / dvorana 1: Svečana razglasitev rezultatov in podelitev priznanj ocenjevanja medu z mednarodno udeležbo.

13.00–14.00 / maneža: Svečana razglasitev rezultatov in podelitev priznanj 33. mednarodnega ocenjevanja kmetijske mehanizacije in opreme v okviru 51. mednarodnega kmetijsko-živilskega sejma AGRA.

17.00 / maneža: Podelitev priznanj 15. državnega sekaškega tekmovanja lastnikov gozdov.

Ponedeljek, 26. avgust 2013

13.00 - 15.00 / maneža: Revija razstavljenе goveje živine in podelitev priznanj in nagrad rejcem

16.00 / dvorana 1: Svečana razglasitev rezultatov in podelitev priznanj mednarodnih ocenjevanj v okviru 51. mednarodnega kmetijsko-živilskega

sejma AGRA, 17. mednarodnega ocenjevanja sadnih sokov, brezalkoholnih pijač in embalaranih vod, 27. mednarodnega ocenjevanja mleka in mlečnih izdelkov, 34. mednarodnega ocenjevanja mesa in mesnih izdelkov.

Torek, 27. avgust 2013

15.00–16.30 / dvorana 1: Svečana razglasitev rezultatov in podelitev medalj odprtega državnega ocenjevanja vin Vino Slovenija Gornja Radgona.

Sreda, 28. avgust 2013

15.00–17.00 / maneža: Podelitev certifikatov Nacionalne poklicne kvalifikacije in zaključek nagradne akcije »S kmetije za vas«.

Vzorčni nasadi

- strokovno voden ogled po permakulturno biodinamičnem vrtu,
- strokovno voden ogled po vzorčnem nasadu poljščin in vrtnin ter avtohtonih sort kmetijskih rastlin v izvedbi Biotehniške šole Rakičan,
- strokovno voden ogled po sejmski učni gozdni poti.

Tekmovanja in prijateljska srečanja

Vsak dan

- Interaktivna razstava Vode povezujejo ter 10.00–12.00 in 14.00–16.00 Vodne ustvarjalnice pred halo B v organizaciji Ministrstva za kmetijstvo in okolje RS,
- Tekmovanje za obiskovalce v molži krave na razstavnem prostoru KGZ Sloga Kranj.

Sobota

13.00–15.00, maneža: predstavitev posameznih dežel City Cooperation.

Nedelja

10.00 / demonstracijski prostor – DP: 15. državno sekaško tekmovanje lastnikov gozdov,

12.00–14.00 / demonstracijski prostor – DP: tekmovanje za obiskovalce v presekanju debla s sekuro in v hitrem rezu z motorno žago.

Tradicionalno svež!

51. MEDNARODNI KMETIJSKO-ŽIVILSKI SEJEM

24. - 29. 8. 2013, Gornja Radgona

AGRA 2013

14.00–15.00 / maneža: tekmovanje v plesanju polke ob spremljavi ansambla Dinamika.

15.00–16.00 / maneža: tekmovanje v vlečenju vrvi za najmočnejše slovenske fante.

Torek, sreda, četrtek: Zetor Road show – preizkus delovanja traktorjev Zetor na demonstracijskem prostoru.

Torek

13.00–15.00 / maneža: spretnostna vožnja s traktorjem (keglanje).

17.00 / ŠRC Gornja Radgona: nogometna tekma Vinske reprezentance Slovenije.

Sreda

13.00–18.00 / maneža: Kuhanje in pokušnja bučne juhe.

17.00 / maneža: zaključek nagradne akcije „Najtežja buča in najzanimivejša zbirka okrasnih buč“ s pokušno bučne juhe.

Četrtek

13.00 / prireditveni prostor: 4. srečanje starodobnih traktorjev Steyr.

STANOVSKI DNEVI

Sobota, 24. avgust 2013

dan City cooperation (Srečanje mest treh dežel) | dan oračev | dan Pomurja | dan ptujskega lüka | dan zelenjave.

Nedelja, 25. avgust 2013

dan gozdov in gozdarjev | dan čebelarjev | dan kmetijske tehnike | dan podeželske mladine.

Ponedeljek, 26. avgust 2013

dan govedorejcev | dan konjerejcev | dan veterinarjev | dan živilcev | dan semenarjev | dan Porabja | dan Vojvodine.

Torek, 27. avgust 2013

dan ekološkega kmetijstva | dan vinogradnikov in vinarjev | dan sadjarjev | dan posavskih konjev.

Sreda, 28. avgust 2013

dan slovenskih združnikov | dan Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije | dan prašičerejcev | dan rejcev drobnice | dan avstrijske in slovenske Štajerske.

Četrtek, 29. avgust 2013

dan kmetijsko-živilskega šolstva | dan naravnih parkov | dan Steyr traktorjev.

STROKOVNA PREDAVANJA KGZS NA SEJMU AGRA

IZJEMNA PRILOŽNOST, DA IZ PRVE ROKE IZVEŠTE KORISTNE INFORMACIJE.

PONEDELJEK, 26. AVGUST 2013

13.00–14.00 / dvorana 2

Kratka veriga – kako skrajšati pot od njive do mize

Sodelujejo: Gabrijela Salobir, KGZS, kmetijski svetovalci in kmetije

Na to temo je bilo že veliko povedanega, a z zornega kota pridelovalcev še ne toliko. Zato vas vabimo na predavanje, kjer bodo predstavljene izkušnje in nasveti kmetij ter svetovalcev pri dobavi kmetijskih pridelkov v javne zavode, torej »iz prakse za prakso«. Na strokovnem srečanju bomo orisali okvir lokalne preskrbe, predstavili, kaj lahko pričakujete v procesu svetovanja, in predstavili kmetije, ki so dobaviteljice v javne zavode, kaj je težko in kaj je dobro. Skratka, iz prve roke boste izvedeli, kako priti s svojimi pridelki in izdelki v javne zavode.

TOREK, 27. AVGUST 2013

13.00–14.00 / dvorana 5

Oljkarstvo v Sloveniji – od skromnih začetkov do vrhunske kakovosti

Sodeluje: mag. Viljanka Vesel, KGZS – Zavod Nova Gorica, Poskusni center za oljkarstvo
Območje gojenja oljk v Sloveniji je eno izmed najsevernejših, kjer oljka še uspeva, zato so na razvoj oljkarstva poleg družbenih razmer močno vplivale predvsem pozebe. Zadnja

močnejša pozeba v letu 1985 je bila ena izmed pomembnih prelomnic v razvoju oljkarstva, ko se je tedanja oblast odločila podpreti in obuditi oljkarstvo, ki je bilo dolga leta zanemarjeno. Postavitev prvega delovnega mesta za področje oljkarstva, vzpostavitev pridelave lastnega sadilnega materiala in podpore pri sajenju novih oljčnikov so pomenile prve korake hitrega razvoja oljkarstva zadnjega obdobja. V manj kot tridesetih letih so se površine oljk povečale s 450 na skoraj 1900 hektarov, novoustanovljena društva (DOSI, DOB, Štorta in GOD) in strokovne inštitucije (kmetijska svetovalna služba in Poskusni center za oljkarstvo pod okriljem Kmetijsko gozdarskega zavoda Nova Gorica, Inštitut za sredozemske kulture in oljkarstvo in Laboratorij za preskušanje oljčnega olja pod okriljem Znanstveno raziskovalnega središča Univerze na Primorskem, LABS – Inštitut za ekologijo, oljčno olje in kontrolo) so odigrale pomembno vlogo na področju raziskav in izobraževanja, kar je med drugim prispevalo k zviševanju pridelkov, usmeritvi v okolju prijazno oljkarstvo in doseganju visoke kakovosti olja. Ob podpori strokovnih inštitucij je postalo ekstra deviško oljčno olje Slovenske Istre tudi prvi slovenski proizvod, vpisan v evropski register zaščitenih označb porekla.

SREDA, 28. AVGUST 2013

12.00–13.00 / dvorana 5

Vodenje računovodstva na kmetiji

Sodeluje: mag. Simona Hojak, KGZS – Zavod Ptuj

Z določbami Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini, ZDoh-2H (Uradni list RS, št. 94/2012) je predpisano, da morajo vse kmetije, ki so v povprečju dveh zaporednih davčnih let ustvarile skupni dohodek 7.500 evrov, ugotoviti osnovo za plačilo davka na podlagi vodenja poslovnih knjig po dejanskih prihodkih in dejanskih odhodkih (računovodstvo) ali pa po dejanskih prihodkih in normiranih odhodkih.

Mag. Simona Hojak, strokovnjakinja na področju računovodstva in revizije iz KGZS – Zavod Ptuj, je pripravila predavanje, kako se lotiti vodenja računovodstva in voditi računovodstvo na kmetijah, ne glede na to, ali ste to zakonsko obvezani ali pa ste vstopili v sistem DDV prostovoljno.

Svetovalci na kmetijsko-gozdarskih zavodih vam bomo lahko nudili poleg obstoječih tehnoloških in ekonomskih nasvetov tudi celosten nasvet, kako začeti z vodenjem računovodstva na kmetijah, seveda pa našim računovodskim pisarnam na KGZS – zavodih lahko zaupate tudi vodenje računovodstva.

AGRA 2013
ČETRTEK, 29. AVGUST 2013

12.00–13.00 / dvorana 2

Strokovno predavanje: Socialno podjetništvo kot priložnost na podeželju
Sodeluje: Darja Pipan, KGZS

Na predavanju bomo predstavili področje socialnega podjetništva, aktivnosti, cilje in vsebine, ki jih na področju socialnega podjetništva nudimo kmetijam in drugim akterjem na področju socialnega podjetništva na podeželju s strani Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije ter kmetijsko-goz-

darskih zavodov. Predstavili bomo knjižico »Socialno podjetništvo kot priložnost za razvoj kmetijstva in podeželja«, ki je nastala v okviru projekta Kmetijstvo je zakon, ki ga Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije izvaja v sodelovanju z Generalnim direktoratom za kmetijstvo in razvoj podeželja pri Evropski komisiji.

Ker želimo udeležencem ponuditi čim več informacij glede podpornega okolja socialnega podjetništva, naj bi na predavanju sodelovalo Ministrstvo za kmetijstvo in oko-

lje s prispevkom o tem, kako bo socialno podjetništvo na podeželju podprto v okviru ukrepov Programa razvoja podeželja 2014-2020.

Na razstavnem prostoru Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije v hali B boste lahko vsak dan od naših kmetijskih svetovalcev dobili tudi nasvete o vodenju poslovnih knjig oziroma računovodstva na kmetiji.

PROGRAM KGZS NA SEJMU AGRA 2013

SOBOTA, 24. AVGUST 2013

9.00-11.00 / Hala B, razstavni prostor KGZS • Svetovanje o dopolnilnih dejavnostih na kmetijah • KGZS – KGZ Ptuj

11.30-13.00 / maneža • Odprtje razstave in revija vseh razstavljenih živali

13.00-15.00 / Hala B, razstavni prostor KGZS • Svetovanje o dopolnilnih dejavnostih na kmetijah • KGZS – KGZ Ptuj

NEDELJA, 25. AVGUSTA 2013

9.00-11.00 / Hala B, razstavni prostor KGZS • Svetovanje o obdavčitvah kmetij in vodenju knjigovodstva na kmetiji • KGZS – KGZ Murska Sobota

10.00-11.00 / dvorana 2 • Slavnostna podelitev certifikatov PEFC • KGZS in Inštitut KON-CERT, Maribor

11.00 / hala D1 • Strokovno voden ogled prašičerejske razstave • KGZS

13.00-15.00 / Hala B, razstavni prostor KGZS • Svetovanje o obdavčitvah kmetij in vodenju knjigovodstva na kmetiji • KGZS – KGZ Murska Sobota

13.30-15.30 / dvorana 5 • Okrogla miza: Pot do učinkovite podporne mreže mladim v kmetijskem sektorju • Zveza slovenske podeželske mladine in KGZS

PONEDELJEK, 26. AVGUST 2013

9.00 / Hala B, razstavni prostor KGZS • Zajtrk z novinarji • KGZS

9.00-11.00 / Hala B, razstavni prostor KGZS • Svetovanje o obdavčitvah kmetij in gozdnih zemljišč • KGZS – KGZ Novo mesto

11.00 / hala D1 • Strokovno voden ogled prašičerejske razstave • KGZS

13.00-14.00 / dvorana 2 • Strokovno predavanje: Kratka veriga – kako skrajšati pot od njive do mize • KGZS

13.00-15.00 / Hala B, razstavni prostor KGZS • Svetovanje o obdavčitvah kmetij in gozdnih zemljišč • KGZS – KGZ Novo mesto

TOREK, 27. AVGUST 2013

9.00-11.00 / Hala B, razstavni prostor KGZS • Svetovanje o sadjarstvu in drevničarstvu ter sirarstvu • KGZS – KGZ Nova Gorica

9.00-11.00 / Hala B, razstavni prostor KGZS • Svetovanje o opravih v vinogradu in priprava na trgateg ter predstavitev in pokušnja slovenskih klonov vinske trte • KGZS – KGZ Maribor

11.00 / hala D1 • Strokovno voden ogled prašičerejske razstave • KGZS

13.00-14.00 / dvorana 5 • Strokovno predavanje: Oljkarstvo v Sloveniji – od skromnih začetkov do vrhunske kakovosti • KGZS

13.00-15.00 / Hala B, razstavni prostor KGZS • Svetovanje o sadjarstvu in dre-

vesničarstvu ter sirarstvu • KGZS – KGZ Nova Gorica

13.00-15.00 / Hala B, razstavni prostor KGZS • Svetovanje o opravih v vinogradu in priprava na trgateg ter predstavitev in pokušnja slovenskih klonov vinske trte • KGZS – KGZ Maribor

SREDA, 28. AVGUST 2013

9.00-11.00 / Hala B, razstavni prostor KGZS • Svetovanje o obdavčitvah na kmetiji • KGZS – KGZ Kranj

9.00-11.00 / Hala B, razstavni prostor KGZS • Svetovanje o knjigovodstvu na kmetiji • KGZS – KGZ Celje

9.00-19.00 / hala D4 • Svetovanja s področja reje drobnice: Izbira pasme drobnice glede na intenzivnost reje in izbor plemenjaka; Svetovanje s področja prehrane mlečnih ovc in koz; Informacije glede zakonodaje s področja volne • KGZS

9.00-10.45 / dvorana 2 • Odprta seja sveta Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, OE Murska Sobota, OE Maribor in OE Ptuj • KGZS, OE Murska Sobota, OE Maribor in OE Ptuj

10.00-11.45 / dvorana 5 • Posvet: Sinhronizacija odstavljanja in pripuščanje svinj • Posvetu sledi podelitev priznanj najboljšim rejam • Ministrstvo za kmetijstvo in okolje, KGZS in Zveza združenj rejcev prašičev Slovenije ter

Slovenska zveza prašičjerejcev

12.00-13.00 / dvorana 5 • **Strokovno predavanje: Vodenje računovodstva na kmetiji, mag. Simona Hojak, Kmetijsko gozdarski zavod Ptuj • KGZS**13.00-15.00 / Hala B, razstavni prostor KGZS • **Svetovanje o obdavčitvah na kmetiji • KGZS – KGZ Kranj**13.00-15.00 / Hala B, razstavni prostor KGZS • **Svetovanje o knjigovodstvu na****kmetiji • KGZS – KGZ Celje**15.00-17.00 / maneža • **Podelitev certifikatov Nacionalne poklicne kvalifikacije in zaključek nagradne akcije »S kmetije za vas« • KGZS in ČZD Kmečki glas****ČETRTEK, 29. AVGUST 2013**9.00-11.00 / Hala B, razstavni prostor KGZS • **Svetovanje o obdavčitvah na kmetiji • KGZS – KGZ Ljubljana**11.00 / hala D1 • **Strokovno voden ogled prašičerejske razstave • KGZS**12.00-13.00 / dvorana 2 • **Strokovno predavanje: Socialno podjetništvo kot priložnost na podeželju • KGZS**13.00-15.00 / Hala B, razstavni prostor KGZS • **Svetovanje o obdavčitvah na kmetiji • KGZS – KGZ Ljubljana****NA KONCU**

Kumare s kislim mlekom

V Slovenskih goricah, v vasi Cogetinci, se nahaja Domačija Firbas, ki goste pozdravlja z več kot petnajstletno tradicijo. Domačija spada tudi v Evropsko mrežo Hiš s tradicijo. V poletnem času radi postrežejo kumare s kislim mlekom.

Sestavine:

- 1 kg svežih kumar,
- 1 čebula,
- 2 stroke česna,
- kumina,
- sol, poper,
- 1 l kislega mleka,
- 4 žlice kisle smetane.

Priprava:

Kumare olupimo, naribamo na kolobarje in rahlo solimo. Dodamo na tanko narezano čebulo. Počakamo, da kumare spustijo vodo in

jih rahlo ožamemo. Dodamo strt česen, kumino, poper, ohlajeno kislilo mleko in smetano. Postrežemo s svežim kruhom.

Več receptov najdete na spletni strani www.zarazvojpodezelja.si.

Nagradna uganka

Začetnice besed dajo geslo. Geslo pošljite do 8. septembra na naslov: Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, uredništvo Zelene dežele, Celovška 135, 1000 Ljubljana, s pripisom NAGRADNA UGANKA. Izmed pravih odgovorov bomo izžrebali pet nagrajencev, ki bodo prejeli praktične nagrade. Geslo prejšnje uganke je bilo KMETIJSTVO JE ZAKON, nagrade pa smo poslali naslednjim izžrebancem: Milan Gašpar, Petrovci; Adolf Kovačič, Ljubljana; Katjuša Mlačnik, Črna na Koroškem; Veronika Modrijan, Logatec in Dragica Skumavc, Mojstrana. Čestitke!

Pomemben vir vitaminov v človeški prehrani	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Prvi slovenski letalec ... Rusjan	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Zgodnja sorta krompirja s svetlo rumeno barvo mesa	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Grški pisec basni	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Pomladanska goba, imenovana tudi užitni smrček	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ime izumitelja dinamita ... Nobel	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Za prehrano ljudi druga najpomembnejša stročnica pri nas	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Sorta primorskega belega vina	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vrste sadnih dreves, ki uspevajo v subtropskem podnebnju	☐	☐	☐	☐	☐	☐

NA KONCU

Kraji z zanimivimi imeni

Suhi zid

S takim imenom sicer ni kraja v Sloveniji, če pa besedi združimo, dobimo ime vasi **Sužid**, ki se nahaja pod Matajurjem na skrajni zahodni meji Slovenije, le nekaj kilometrov iz Kobarida. »Včasih so v teh krajih, ko še ni bilo malte, gradili suhe zidove, in na tak način zgrajeni objekti: hlevčki oziroma staje, so še vedno na Sužiški planini,« je povedal vaščan **Jure Breška** in nadaljeval: »V Sužidu je okrog 50 gospodinjstev in nekaj več kot 100 prebivalcev. Nekaj kmetij nadaljuje tradicionalno rejo živine (govedo in prašiči), dve kmetiji imata sadovnjake (jablane), ena je čebelarstva. V vasi organiziramo prvi vikend v septembru dneve odprtih vrat sadovnjakov s strokovnimi predstavami in predavanji ter pokušino starih jedi.«

V vasi stoji podružnična cerkev Svetih treh kraljev, za gradnjo katere so 25. februarja 1495 prebivalci Kobarida, Idrskega in Sužida zaprosili Čedadski kapitelj. V Sužidu se je v hiši »pri Donjčku« 1862 rodila Katarina Stres, mati pesnika Srečka

Kosovela, prav tako je bil tu rojen pesnik Ivan Volarič Feo. Če vas pot zanese v Sužid, povprašajte še po manjšem etnografskem muzeju. V letih 1916 do 1931 je delovala železniška proga Čedad-Kobarid. V Sužidu je bila železniška postaja s skladišči za potrebe Soške fronte v prvi svetovni vojni.

Vas si lahko izberete tudi kot izhodišče za naskok na Matajur, za katerega boste od tam porabili tri ure, če pa se z avtom prek Kobarida, Idrskega in Livka zapeljete na planino Sužid, boste po uri hoda z vrha Matajurja ugledali morje.

» MARJAN PAPEŽ

FOTOGRAFSKI NATEČAJ:

Utrip podeželja skozi objektiv

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije vabi mlade fotografe, da se udeležite natečaja Utrip podeželja skozi objektiv.

V fotografski objektiv ujemite utrinke življenja na podeželju ali podeželja v mestu, delovnih opravil na kmetijah ali kako se podeželje povezuje z urbanim okoljem. Za fotografsko raziskovanje imate časa do 30. oktobra 2013.

Fotografski natečaj Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije Utrip podeželja skozi objektiv je namenjen mladini med 13. in 19. letom starosti z namenom povezati urbano in podeželsko mladino. Fotografije lahko pošljete vsi, ki se s fotografijo ne ukvarjate poklicno ter ste stari med 13 in 19 let. Fotografije so lahko tudi starejšega datuma, sodelujete pa lahko z največ tremi fotografijami. Upoštevali bodo vsa dela, ki bodo prispela na elektronski naslov fotonatecaj@kgzs.si do 30. oktobra do polnoči in bodo ustrezala razpisnim pogojem.

Natečaj je anonimen, kar pomeni, da bo komisija prejela le fotografije in podpise brez podatkov o avtorju. V elektronski pošti pošljite fotografije in ustrezne podpise k njim (kje in kdaj je bila fotografija posneta in kaj prikazuje) ter svoje kontaktne podatke (elektronski naslov, ime in priimek, datum rojstva, naslov in telefonsko številko ter ime in kraj šole, ki jo obiskujete). **Tričlanska komisija, ki jo bo vodil Tomo Jeseničnik, bo vse fotografije, ki ustrezajo razpisnim dela ocenila. Upoštevali bodo izpovednost fotografij, estetska merila ter tehnično dovršenost. Izbrali bodo 12 najboljših mladih fotografov, ki bodo prejeli nagrade.**

Več na www.zarazvojpodezelja.si.Sofinancira Evropska unija,
Generalni direktorat za kmetijstvo
in razvoj podeželja.www.kupujmodomace.si

Vabimo vas, da se nam pridružite na spletni strani Kupujmo domače in predstavite ponudbo vaše kmetije ter tako s pomočjo neposredne prodaje povečate svoj dohodek na kmetiji. Vse, kar potrebujete, je dostop do spleta in nekaj malega računalniškega znanja, lepa fotografija vaših pridelkov in izdelkov ter deset minut časa. Vaše sodelovanje je namreč brezplačno!

Foto: Tomo Jeseničnik

SLOVENSKI PROIZVOD

Male biološke čistilne naprave SBR REG

regeneracija
www.regeneracija.si

 MODRA ŠTEVILKA
 080 80 99
Sodobna gradnja hlevov in gospodarskih objektov

Hlev ali gospodarski objekt finaliziramo v manj kot 6 mesecih, saj smo to v praksi ob uporabi najboljših materialov in rešitev že večkrat izvedli.

Odlična izvedba in kvaliteta

Naši strokovnjaki poskrbijo za natančno obdelavo PZI načrtov, ki vsebujejo podrobno načrtovane detajle in usklajevanje različnih gradbenih faz in opreme. Posledično imamo na gradbišču tekoči delovni proces, ki poveča hitrost in kvaliteto celotne gradnje.

Fiksen rok gradnje in prihranek časa

Po natančno izvedenem planiranju smo sposobni z uporabo tovarniško pripravljenih betonskih in lesenih elementov konstrukcijo objekta zaključiti v dobrem mesecu. Na gradbišče pripeljemo že vgrajena okna, vrata in del inštalacij. Čas, ki smo ga porabili za natančno načrtovanje, se nam na gradbišču zelo obrestuje in omogoča predajo objekta v dogovorjenem roku.

Zagotovljena cena brez dodatnih del

Naše izkušnje in natančno načrtovanje nam omogočajo, da upoštevamo vse materiale in zahteve projekta že v zadnji oddani ponudbi, kar posledično ob podpisu pogodbe na ključ ne dovoljuje dodatnih del in stroškov za investitorja.

Več informacij najdete na www.toprural.si.

Ste pripravljeni kot **prostovoljni voznik** pomagati starejšim?

Pokličite brezplačno številko

080 10 10

in se pridružite akciji

PROSTOFER

PROSTOVOLJNI ŠOFER

ki **povezuje** prostovoljne voznike s starejšimi, ki potrebujejo prevoz.

PRIVLAČNE NAGRADE

Potrebujete prevoz po nujnih opravkih?

Pokličite **MATIJA** 080 10 10.

